

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับ
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก

วิลาวัลย์ ประทุมวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2550

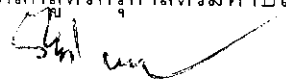
**A STUDY OPINION OF THE DISTRICT ADMINSTATORS ORGANIZATIONS
ABOUT READINESS FOR BASIC EDCATION MANAGEMENT
IN PHITSANULOK PROVINCE**

Wilawan Pratumwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Field in Educational Administration
Phibulsongkram Rajabhat University
2007

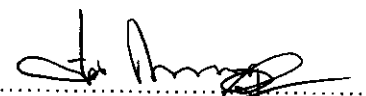
ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก
ชื่อนักศึกษา	นางสาววิลาวัลย์ ประทุมวงศ์
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์สรณ โรจนตระกูล
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลำยอง สำเร็จดี
กรรมการ	ดร.จีรพงษ์ มะปะวงค์

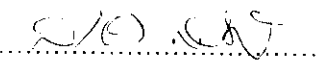
คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ดร.สว่าง กุ้พัฒนวิบูลย์)

วันที่... 4 ...เดือน... สิงหาคม ...พ.ศ 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สรณ โรจนตระกูล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลำยอง สำเร็จดี)

.....กรรมการ
(ดร.จีรพงษ์ มะปะวงค์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ประทีป บินชัย)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์)

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Title	A STUDY OF OPINIONS OF THE DISTRICT ORGANIZATION ADMINSTATORS ABOUT READINESS FOR BASIC EDCATION MANAGEMENT IN PHITSANULOK PROVINCE
Author	Wilawan Pratumwong
Advisors	Associate Professor Satana Rotchanatrakul Assistant Professor Lamyong Sumrechdee Assistant Professor Dr.Jirapong Mapawong

The purposes of this research were to study opinions of the district organization administrator, and compare their opinions about readiness for basic education management in Phitsanulok Province. The subjects of this research were 198 the district organization administrators who were 66 presidents of the organizations, 66 members, and 66 deputies. The instrument used in the research was a questionnaire of which the reliability was equal to .95. The usable returns were 183 copies or 92.42 percent. Data were analyzed by percentage, means, standard deviation, t-test, one – way ANOVA and Sheffe' s method.

The findings revealed that the administrator's opinions about readiness for basic education management in Phitsanulok Province as a whole were at the high level. They thought the readiness of budgeting was at the highest level, planning was high and staffing was the lowest. It was also found that the types of organizations as a whole were not different. When considered each category, planning and educational managing were significantly different at .05. The findings also showed that their experience as a whole was not different. The administrators whose experience was less than 5 years, 5 -10 years and more than 10 years had the same level of opinions.

Department.....Master of education.....
Field of Study.....Education Administration.....
Academic Year.....2006.....

Student' s Signature.....*W.P.P.*.....
Advisor' s Signature.....*S. Rotchanatrakul*.....
Co-Advisor' s Signature
Co-Advisor' s Signature*J. Mapawong*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์สรณ โรจนตระกูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลำยอง สำเร็จดี และ ดร.จีรพงษ์ มะปะวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุง จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี นับเป็นพระคุณอย่างสูงแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยกรุณาตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย คือ รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัททีวงศ์ อาจารย์เอี่ยมพร หลินเจริญ นายรัชชัย กันนะพันธ์ และ ดร.ประทีป บินชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณแม่บุญ ประทุมวงศ์ พี่ - น้อง ทุกคน ว่าที่ร้อยตรีบุญเลิศ จันทร์ประเสริฐ และคุณชুম คงมณี ที่ให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่ ครู - อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอโน้มคารวะแด่ผู้เขียนตำราวิชาการที่ได้ศึกษาค้นคว้า และใช้อ้างอิงทุกท่าน

วิลาวัลย์ ประทุมวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและหลักการในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	7
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	18
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	53
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก.....	54
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก	62
5	
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผล.....	84
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	94
ประวัติผู้วิจัย.....	104

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงจำนวนสมาชิกและผู้บริหารส่วนจังหวัด..... 18
2	แสดงชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลและจำนวนพนักงานของแต่ละชั้น..... 25
3	รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น..... 46
4	แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา..... 53
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดพิษณุโลก..... 54
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก..... 55
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก..... 56
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร ขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก..... 57
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวก ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก..... 58
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงาน ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก..... 60
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก..... 61
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด พิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น..... 62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน.....	76
23 แสดงความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก เป็นรายคู่ จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน.....	77
24 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านบุคลากรในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน	78
25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการอำนวยความสะดวกประสานงานในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน.....	79
26 แสดงความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก เป็นรายคู่ จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน.....	81
27 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการรายงานในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน.....	82
28 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงบประมาณในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน.....	83
29 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับความพร้อมในการจัดการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญ.....	96

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	19
2 แสดงประเภทเทศบาลและเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล รวมทั้งสมาชิกและ ผู้บริหารเทศบาล.....	21
3 แสดงโครงสร้างของเทศบาล.....	22
4 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	24
5 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1.....	26
6 แสดงโครงสร้างของกรุงเทพมหานคร.....	28
7 แสดงโครงสร้างของเมืองพัทยา.....	29

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศคือการศึกษา เพราะการพัฒนาประเทศต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นฐานของการศึกษาในระดับสูงต่อไป การจัดการศึกษาของไทยได้จัดกันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี แต่เป็นการศึกษาแผนโบราณ โดยรัฐและวัดเป็นศูนย์กลางแห่งประชาคมกิจกรรมต่างๆ ของรัฐและวัดย่อมเป็นการสอนประชาชนไปในตัว ต่อมาการศึกษาได้เปลี่ยนรูปต่างๆ ไปจากการศึกษาสมัยสุโขทัยไปบ้างโดยลำดับ จนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรขึ้นตามวัดหลายแห่ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2451 กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้จัดการศึกษาเบื้องต้นสำหรับทวยราษฎร หรือการศึกษาประชาบาลตามหัวเมืองต่างๆ และจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแก่ราษฎรอีกหลายครั้ง จนกระทั่งบัดนี้รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติกำหนดทำแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันได้กำหนดนโยบายกระจายอำนาจในการจัดศึกษา ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ซึ่งเดิมส่วนใหญ่รวมอำนาจไว้ในราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค

ปัจจุบันแนวคิดของกระจายอำนาจในการบริหารรัฐกิจของรัฐบาลกลางจะต้องมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการมากขึ้น ส่วนกลางเป็นเพียงผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาชาติ ทั้งนี้ได้มีกฎหมายกำหนดให้รัฐต้องจัดให้กระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นด้วยกันหลายฉบับ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการศึกษาอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาท้องถิ่นตามมาตรา 41 และมาตรา 42 ดังนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ

ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นอีกทั้งให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดการสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 6) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ประการคือ (1) ปฏิรูปกระบวนการการเรียนรู้ (2) ปฏิรูปบุคลากร (3) จัดหาทรัพยากรให้เพียงพอ ทั้งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เหมาะสม (4) ส่งเสริมสนับสนุนประสานงานให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนและภาคเอกชน ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (5) สร้างและกระจายเครือข่ายความรู้เพื่อเป็นสังคมของการเรียนรู้ (6) ปฏิรูประบบบริหาร จัดการ และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษา ซึ่งโรงเรียนต่างๆ ต้องนำไปปฏิบัติ โดยปฏิรูปใน 4 ด้าน (1) ปฏิรูปครู บุคลากรทางการศึกษา (2) ปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน (3) ปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา (4) ปฏิรูประบบบริหาร การศึกษา การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา ทั้ง 4 ด้านดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปในทุกด้าน เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมการสอนของครูให้สอดคล้องกับเป้าหมายวัตถุประสงค์และความต้องการพัฒนาบุคลากรของประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามลักษณะความต้องการของท้องถิ่น โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ส่วนด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และแหล่งบริการทางการศึกษาให้เหมาะสมทั้งยังช่วยสร้างและส่งเสริมสถานภาพที่ดีให้กับชุมชนยิ่งขึ้น ทำให้สถานศึกษาทันสมัย ร่มรื่น สวยงาม และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถดึงดูดใจครู นักเรียน และชุมชนที่จะรักและอยู่อย่างมีความสุข โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่จะสนใจส่งบุตรหลานเข้ามาสู่โรงเรียนมากขึ้น นั้นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญด้านการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในโรงเรียน แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นการมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาปัจจัยต่างๆ และกระบวนการทำงานเพื่อคุณภาพการศึกษาที่จะ

สูงขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิตของประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและพึ่งพาตนเองได้ โดยให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้นจะเป็นได้ว่าการจัดการศึกษาในโอกาสต่อไป ชุมชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้

การจัดการศึกษาไม่ว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้บริหารจัดการดังกล่าวข้างต้น เป้าหมายสำคัญที่สุดคือคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษานั้นๆ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในทุกๆ ด้าน รวมถึงประสบการณ์ทางการศึกษาของผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงานมากพอสมควร ในส่วนของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น จะต้องมีความสอดคล้องกันเพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีระบบ เป็นขั้นเป็นตอนและที่สำคัญคือความพร้อมของหน่วยงานที่จะดำเนินการ ซึ่งการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาจะใช้วิธีการลองผิดลองถูกคงจะไม่เหมาะสม และในปัจจุบันยังไม่มีข้อยุติในเรื่องนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตจะเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น ซึ่งเป็นหนึ่งในบริการสาธารณะที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทแต่ละแห่งยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันมากโดยเฉพาะด้านงบประมาณดังนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเตรียมความพร้อมในด้านงบประมาณและบุคลากรด้านการศึกษาด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก ในด้านการบริหารจัดการการศึกษา (Gulick and Urwick อ้างถึงใน นิรชา, 2543) คือ

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านบริหารจัดการศึกษา
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านการอำนวยความสะดวกประสานงาน
5. ด้านรายงาน
6. ด้านงบประมาณ

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - เทศบาล (เทศบาลนคร, เทศบาลตำบล)
 - องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
 - 1.2 ประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 5 - 10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพิษณุโลก

 - ด้านการวางแผน
 - ด้านบริหารจัดการศึกษา
 - ด้านบุคลากร
 - ด้านการอำนวยความสะดวกประสานงาน
 - ด้านรายงาน
 - ด้านงบประมาณ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนตำบล 90 แห่ง และเทศบาลนคร 15 แห่ง รวมทั้งสิ้น 315 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 66 แห่ง จำแนกเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน รวมทั้งสิ้น 198 คน จากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามานะ (Yamana) (วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542 : 72 อ้างถึงใน Yamane, 1973 : 725) ที่ความคลาดเคลื่อน 95% ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

สมมุติฐานการวิจัย

1. ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการการศึกษา แตกต่างกัน

2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการการศึกษา แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพร้อมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถ รวมถึงความตั้งใจจริงของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการวางแผน หมายถึง การจัดทำแผนนโยบายและเป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษา

1.2 ด้านบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การจัดโครงสร้าง ระบบประกันคุณภาพ และวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1.3 ด้านบุคลากร หมายถึง การจัดเตรียมบุคลากร การดำเนินพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา

1.4 ด้านการอำนวยความสะดวกประสานงาน หมายถึง การติดต่อสื่อสาร การเตรียมเทคโนโลยี การขอความร่วมมือ เกี่ยวกับการจัดการศึกษากับชุมชน

1.5 ด้านรายงาน หมายถึง การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

1.6 ด้านงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี และการระดมทรัพยากรเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาดังแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมไม่น้อยกว่า 12 ปี หรือการศึกษาระดับก่อนอุดมศึกษา

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีแบบแผนในการจัดการท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลนคร พิษณุโลก เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดพิษณุโลก

4. ประเภทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลนคร เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดพิษณุโลก

5. ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่บริหาร จัดการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

5.1 นายกององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งและมีวาระในการจัดการหน้าที่ในปี พ.ศ. 2547 และอยู่ในวาระ 4 ปี

5.2 สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งและมีวาระในการจัดการหน้าที่ในปี พ.ศ. 2547 และอยู่ในวาระ 4 ปี

5.3 ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ข้าราชการประจำในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ ปลัดเทศบาลนครพิษณุโลก ปลัดเทศบาลตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดพิษณุโลก

6. ประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในการบริหารในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น น้อยกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. เพื่อเป็นแนวในการวางแผนงานการปฏิบัติงานในด้านความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาในด้านการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนในจังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวางพื้นฐานความคิดนำไปสู่
กรอบการวิจัยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาสาระลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดและหลักการในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.1 แนวคิดและหลักการกระจายอำนาจ

1.1.2 นโยบายกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1.1.3 การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ

1.1.4 นโยบายรัฐบาลกับการกระจายอำนาจ

1.1.5 การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.1 รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2 อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริหารการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา

1.3.1 การจัดการศึกษาของไทยตามบัญญัติแห่งกฎหมาย

1.3.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดและหลักการในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.1 แนวคิดและหลักการกระจายอำนาจ

สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2543 : 4) ได้ให้แนวคิดและหลักการการกระจายอำนาจ ดังนี้

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระทำหรือมาตรการที่รัฐบาลกลางหรือการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือการบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐไปให้หน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาของตนเองในระดับท้องถิ่น ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และหลักการกระจายอำนาจตั้งอยู่บนพื้นฐานประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง
2. เป็นการทำให้ปัญหาในท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น
3. เป็นการส่งเสริมให้คนในแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถ และพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง
4. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น อันเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและเป็นพื้นฐานสำคัญให้คนท้องถิ่นได้ก้าวขึ้นไปดูแลปัญหาในระดับชาติต่อไป
5. เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

1.1.2 นโยบายกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) มีบทบัญญัติที่กำหนดเป็นนโยบายและหลักการที่สำคัญของรัฐในการกระจายอำนาจ ดังนี้

1. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น (มาตรา 78)

2. ความเป็นอิสระของท้องถิ่น ภายใต้บังคับของมาตรา 1 (มาตรา 1 ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้) รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น (มาตรา 282)

3. สิทธิจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 283 วรรคแรก)

4. ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (มาตรา 284 วรรคแรก)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.1 อำนาจหน้าที่ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเอง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ (มาตรา 284 วรรคสอง)

5.2 การพัฒนาการกระจายอำนาจของรัฐ ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ที่มีสาระเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ การจัดสรรสัดส่วนภาษีอากร และการมีคณะกรรมการทำหน้าที่ดังกล่าว (มาตรา 284 วรรคสอง)

5.3 การกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้ (มาตรา 283 วรรคสอง)

6. โครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 285)

6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

6.2 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

6.3 คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

6.4 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

6.5 สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

6.6 คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น มิได้

7. การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดได้ตำแหน่งต่อไป ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง การลงคะแนนเสียงต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 286)

8. การริเริ่มเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ คำร้องนั้นต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งตรวจสอบให้เป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 287)

9. การบริหารงานบุคคลท้องถิ่น

9.1 การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งและการให้พนักงานลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 288 วรรคแรก)

9.2 คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบ 3 ฝ่ายที่มีจำนวนเท่ากันคือผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 288 วรรคสอง)

9.3 การบริหารงานบุคคล การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 289(8) วรรคสาม)

10. หน้าที่ต่อศิลปะ จารีตประเพณีท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (มาตรา 289 วรรคแรก)

11. สิทธิการจัดการศึกษาและการฝึกอาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง

คำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย (มาตรา 289 วรรคสอง และวรรคสาม)

(มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย)

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(มาตรา 81 รัฐต้องการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ)

12. การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 290)

12.1 การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

12.2 การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

12.3 การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการ หรือกิจกรรมใด นอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

1.1.3 การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ

ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ในหมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 รวม 9 มาตรา ซึ่งเนื้อหาสาระโดยสรุปดังนี้

หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มาตรา 282 รัฐต้องให้อิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเอง

มาตรา 283 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกำกับดูแลต้องทำเท่าที่จำเป็น

มาตรา 284 ให้มีกฎหมายและคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ และจัดสรรสัดส่วนภาคีอากระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

มาตรา 285 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกอบด้วยสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สภาท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนหรือมาจากมติของสภาท้องถิ่น

มาตรา 286 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงในท้องถิ่นไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 สามารถลงมติถอดสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนเห็นว่าไม่สมควรดำรงตำแหน่งได้

มาตรา 287 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งสามารถเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนต้องการได้

มาตรา 288 ให้มีกฎหมายและคณะกรรมการเพื่อดูแลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและมีสิทธิจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพตามความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 290 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจัดการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม

1.1.4 นโยบายรัฐบาลกับการกระจายอำนาจ

นโยบายรัฐบาล ฯพณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543 : 2) มีดังนี้

1. เน้นกระจายอำนาจทางการคลังและการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดงบประมาณของตนเองได้อย่างอิสระ

2. ส่งเสริมให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีความชัดเจนและเหมาะสม ควบคู่กับการเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่น

3. สนับสนุนให้ประชาชน ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งจัดให้มีระบบตรวจสอบและประเมินผลที่ดี

1.1.5 การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบรัฐสภา แบ่งแยกอำนาจในการบริหารประเทศออกเป็น 3 ฝ่าย เพื่อให้ถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันคือ อำนาจการบริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรีโดยมีข้าราชการเป็นกลไกเครื่องมือในการบริหาร อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภาและอำนาจตุลาการผ่านทางศาลยุติธรรมและจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ราชการบริหารส่วนกลางได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ราชการบริหารส่วนภูมิภาคได้แก่ จังหวัด และอำเภอ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษคือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา หลักในการจัดระเบียบในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีรูปแห่งรัฐเป็นแบบรัฐรวม (Union State) เช่น อเมริกา มักใช้หลักสำคัญ 2 หลัก คือ หลักการรวมอำนาจการปกครองและหลักการกระจายอำนาจปกครอง แต่สำหรับประเทศที่มีรูปแห่งรัฐเป็นแบบรัฐเดี่ยว (Unitary State) เช่น ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ไทย มักนิยมใช้หลักสำคัญ 3 หลัก (ซูวงค์ ฉายะบุตร, 2539 : 15) คือ หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) และหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization)

จากการศึกษาหลักการรวมอำนาจการปกครอง (ประยูร กาญจนดุล, 2523 : 30 - 38) หมายถึง หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินโดยรวมอำนาจในการปกครองไว้ให้แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองต่าง ๆ ของรัฐ และมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางโดยให้ขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาครอบคลุมทั้งประเทศ

การรวมอำนาจการปกครองไว้ในส่วนกลางมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. มีการรวมกำลังทหารและกำลังตำรวจให้ขึ้นต่อส่วนกลางเพื่อที่จะได้ใช้กำลังนั้นบังคับใช้ได้โดยเด็ดขาดและทันทั่วทั้ง
2. มีการรวมอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการขั้นสุดท้ายในการอนุมัติ ระวังหรือแก้ไขเพิกถอนการกระทำต่าง ๆ ไว้ในหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง เช่น การบริหารการคลัง การป้องกันประเทศ การเจ้าหน้าที่ กล่าวคือ ให้เจ้าหน้าที่ชั้นสูงของหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลางซึ่งเป็นหัวหน้ากระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการขั้นที่สุดได้ทั่วประเทศ อำนาจนี้ย่อมมีอยู่ทั่วในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องรับฟังคำสั่งจากหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง

3. มีการจัดลำดับชั้นการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ลดหลั่นกันลงไป คือให้ขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา (Hierarchy) โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีตำแหน่งสูงมีอำนาจบังคับเหนือเจ้าหน้าที่ผู้มีตำแหน่งรองลงมาตามลำดับ โดยมีวินัยเป็นเครื่องบังคับ อำนาจผู้บังคับบัญชา มี 4 ประเภท คือ อำนาจที่จะออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่ง อำนาจที่จะควบคุมกิจการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ อำนาจที่จะลงโทษทางวินัยเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยและอำนาจที่จะทำให้ความดีความชอบแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

หลักการแบ่งอำนาจการปกครอง หมายถึง หลักการบริหารราชการที่ส่วนกลางได้จัดแบ่งและมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนไปให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยราชการส่วนกลางที่เป็นตัวแทน ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์การนิติบุคคลซึ่งมีเจ้าหน้าที่ งบประมาณ ทรัพย์สินของตนเองต่างหากและไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเท่านั้น

2. มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดจากประชาชนในท้องถิ่น

3. มีอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร คือ มีอำนาจวินิจฉัยตัดสินใจและดำเนินการได้เอง

4. มีงบประมาณและรายได้ของท้องถิ่นซึ่งแยกต่างหากจากส่วนกลาง เช่น รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตลอดจนเงินอุดหนุน

5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของท้องถิ่นเป็นของตนเอง โดยเจ้าหน้าที่เหล่านี้ไม่ขึ้นหรือสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ในส่วนกลาง

ประเทศไทยแม้จะมีรูปแบบการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมาช้านานตั้งแต่จัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอมในปี 2440 แล้วก็ตาม มีผู้วิจารณ์ว่ารัฐบาลทุกสมัยไม่มีความจริงใจที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจปกครองตนเอง มีความพยายามมิให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเติบโต โดยเฉพาะข้าราชการสังกัดส่วนกลางในกระทรวงมหาดไทย โดยอ้างว่าประชาชนยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเองเพราะมีการศึกษาต่ำ หรือเหตุผลด้านความมั่นคง เกรงจะแบ่งแยกดินแดน ทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เติบโตเท่าที่ควรและปัจจัยสำคัญคือ ไม่กระจายอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากร เงินงบประมาณให้ส่วนท้องถิ่นได้บริหารอย่างเพียงพอ แม้ในสมัยปัจจุบันเงินงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 92 ราชการส่วนกลางเป็นผู้ใช้จ่ายเหลือให้ส่วนท้องถิ่นเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น แม้กระแสโลกาภิวัตน์ของสังคมโลกแผ่กระจายทั่วโลกประกอบกับการปกครองประเทศที่รวบอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมาช้านานไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศที่ขยายตัวซับซ้อน

ตามจำนวนประชากรของประเทศที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากได้ก่อให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองในหมู่ประชาชนผลักดันให้มีบทบัญญัติกระจายอำนาจการปกครองทุกด้านสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ดังมาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 สรุปได้ว่า รัฐต้องให้ความสำคัญอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543 : 1) รัฐสภาจึงตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและยังกำหนดให้มีคณะกรรมการกระจายอำนาจ มีหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจ โดยคณะกรรมการดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนการกระจายอำนาจแล้วเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2543 (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2543 : 1) สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. พระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่มาของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิสัยทัศน์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งกล่าวถึงการถ่ายโอนภารกิจในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544 – 2547) ซึ่งเป็นไปตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ และช่วงหลังการถ่ายโอนใน 4 ปี แรกสิ้นสุด จนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548 – 2553) เป็นช่วงของการเปลี่ยนแผน มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ รวมถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเป้าหมายสุดท้ายในช่วงเวลาหลังปีที่ 10 (พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป) ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นรวมทั้งมีบทบาทในการตัดสินใจ การกำกับดูแล การตรวจสอบ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. สำหรับกรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยึดหลักการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการกระจายอำนาจโดยให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ โดยมีรูปแบบการถ่ายโอน ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ลักษณะคือ ภารกิจที่ให้ท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐและรัฐยังคงดำเนินการแต่ท้องถิ่นสามารถจะดำเนินการได้

3. ระยะเวลาการถ่ายโอนแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ช่วง 1-4 ปีแรก (พ.ศ. 2544 - 2547) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ทันที และแล้วเสร็จภายใน 4 ปี เป็นการถ่ายโอนตามมาตรา 30 (1) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ระยะที่ 2 ระยะเวลา 1 - 10 ปี (พ.ศ. 2544 - 2553) เป็นการถ่ายโอนเนื่องจากการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันในระยะ 10 ปีแรก ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 30(2) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ดังกล่าว ส่วนผลการพิจารณาการถ่ายโอนได้กำหนดภารกิจที่จะทำการถ่ายโอนไว้ 6 ด้าน โดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผน การกระจายอำนาจฯ หลักการทั่วไป รูปแบบการถ่ายโอนและระยะเวลาของการถ่ายโอน โดยจำแนกงานในแต่ละด้านที่จะต้องถ่ายโอน ข้อกฎหมายหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ลักษณะภารกิจ รูปแบบขอบเขตระยะเวลาและเงื่อนไขในการถ่ายโอนซึ่งไม่จำเป็นต้องถ่ายโอนไปพร้อมกัน ขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทที่จะรับการถ่ายโอนรวมทั้งสร้างกลไกและระบบควบคุมคุณภาพมาตรฐานมารองรับตลอดจนปรับปรุงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแผนปฏิบัติการให้มีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ในส่วนของการกระจายอำนาจการเงิน การคลังและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักแนวทางการปรับปรุงรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ

จัดหาเอง ปรับปรุงภาษีอากรที่รัฐจัดแบ่ง จัดสรรหรือจัดเก็บเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสรรเงินอุดหนุนให้กระทำในลักษณะเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อการถ่ายโอนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อการถ่ายโอน เงินอุดหนุนเฉพาะด้าน เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนสมทบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งการทบทวนการจัดสรรรายได้และมาตรการเสริมวินัยทางการเงินและการคลัง ตลอดจนแนวทางการถ่ายโอนบุคลากรจากราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาชนและภาคประชาสังคม ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยมีการเตรียมความพร้อมการปรับโครงสร้างภายในองค์กร การพัฒนาองค์กรในระดับจังหวัด เพื่อรองรับการถ่ายโอนซึ่งในภารกิจบางด้านต้องการความชำนาญในวิชาชีพเฉพาะและความเป็นเอกภาพในการจัดบริการสาธารณะ จึงจำเป็นต้องจัดให้มีคณะกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะด้านระดับจังหวัดโดยให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับพื้นที่ในเขตจังหวัดแทนคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับจังหวัดได้ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการเฉพาะด้านหรือคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับพื้นที่ที่อาจมีมติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้นทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

5. แผนการกระจายอำนาจฯ ดังกล่าวได้กำหนดให้มีการปรับปรุงระบบการวางแผนระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบและระบบข้อมูล รวมทั้งการกำกับดูแล การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและภาคประชาสังคมในการตรวจสอบปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ กลไกการกำกับดูแล ตลอดจนการสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

เมื่อแผนแม่บทกระจายอำนาจได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว คณะอนุกรรมการได้วางแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจในด้านบริการสาธารณะนั้นมีการจัดการศึกษาอยู่ด้วย โดยสาระให้โอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในไม่เกิน 10 ปี ก่อให้เกิดกระแสการคัดค้านขององค์การข้าราชการครูประถมศึกษา ดังที่ได้นำเสนอในบทที่ว่าด้วยสภาพปัจจุบันและปัญหาแล้ว

1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รูปแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์การปกครองท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543 : 50 - 69) ซึ่งการปกครองท้องถิ่นไทยในปัจจุบันแบ่งออกเป็น

1.2.1 รูปแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

1.2.1.1 รูปแบบทั่วไป

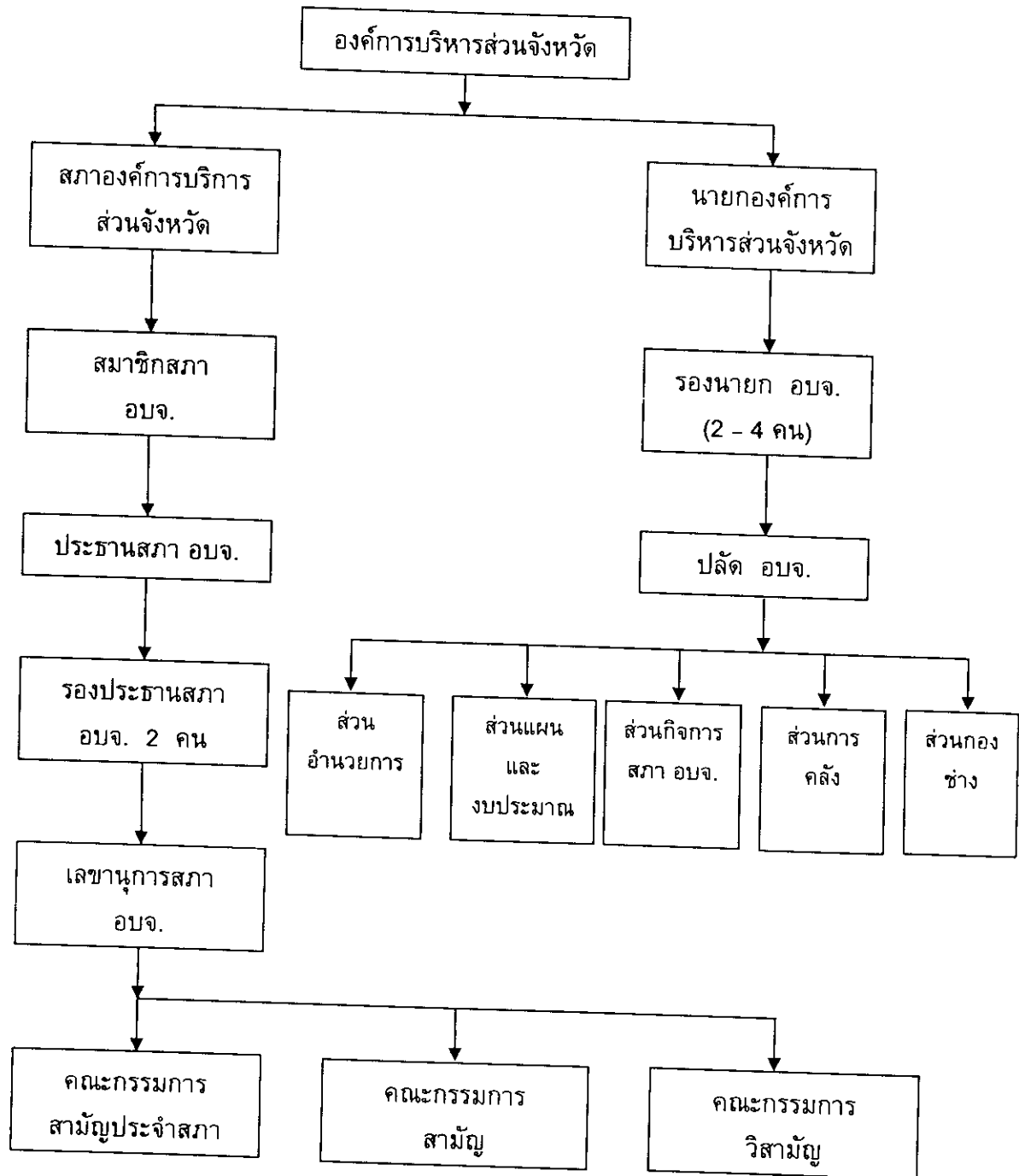
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติให้จังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด ซึ่งมีโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งเป็นสมาชิกสภาที่ได้รับเลือกจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตาราง 1 แสดงจำนวนสมาชิกและผู้บริหารส่วนจังหวัด

จำนวนสมาชิกและผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจำแนกตามเกณฑ์ราษฎร

จำนวนราษฎร	จำนวนสมาชิก อบจ.	จำนวนรองนายก อบจ.
ไม่เกิน 500,000	24 คน	2 คน
เกิน 500,000 - ไม่เกิน 1,000,000 คน	30 คน	2 คน
เกิน 1,000,000 - ไม่เกิน 1,500,000 คน	36 คน	3 คน
เกิน 1,500,000 - ไม่เกิน 2,000,000 คน	42 คน	3 คน
มากกว่า 2,000,000 คน	48 คน	4 คน

แผนภูมิ 1 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

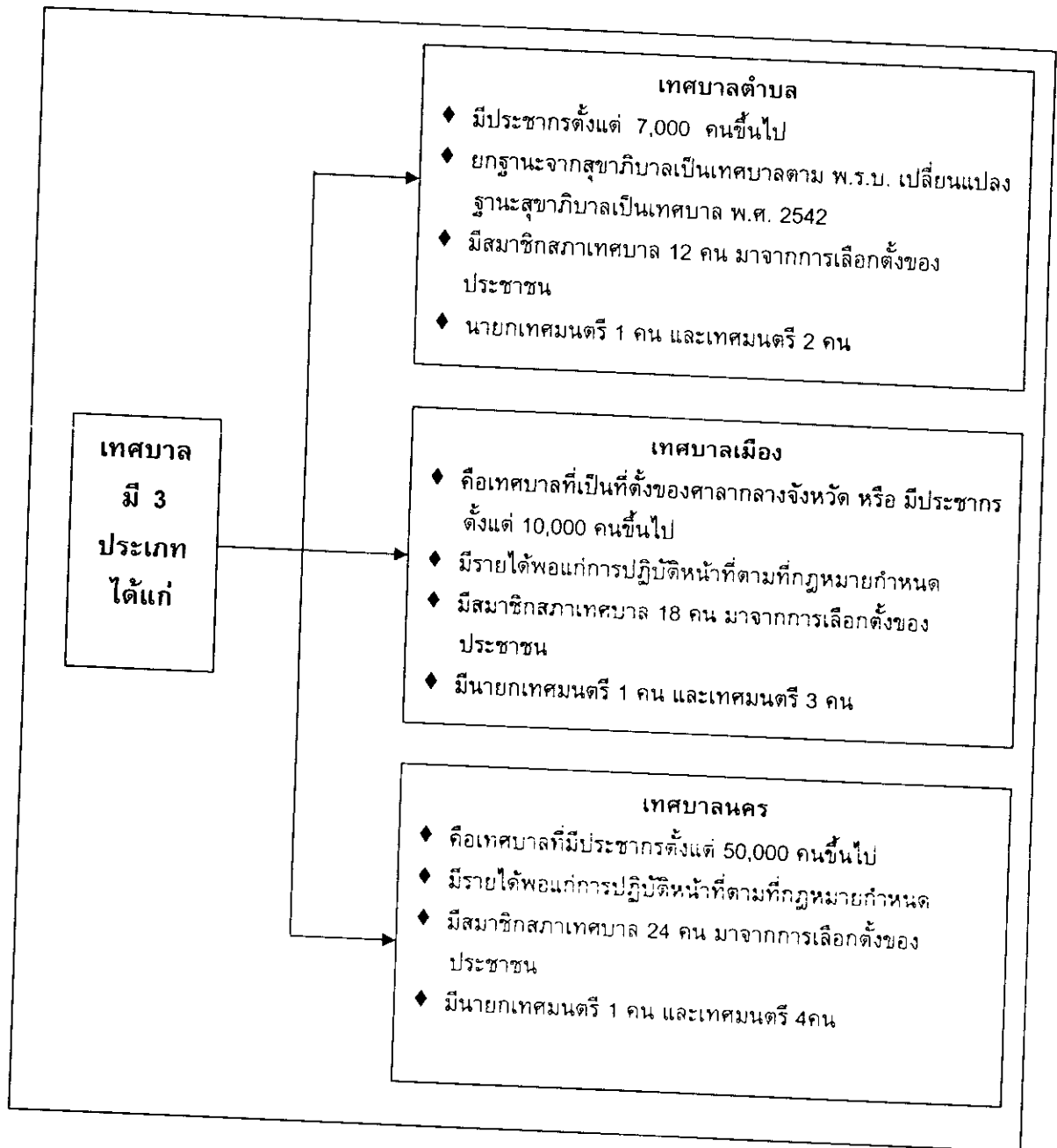
การบริหารงานบุคคลของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การกำกับดูแลการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ซึ่งการแบ่งหน่วยงานให้คำนึงถึงภาระงาน และเงินรายได้ ซึ่งไม่รวมเงินอุดหนุนด้วย

2. เทศบาล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543

การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งเป็นเทศบาลประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

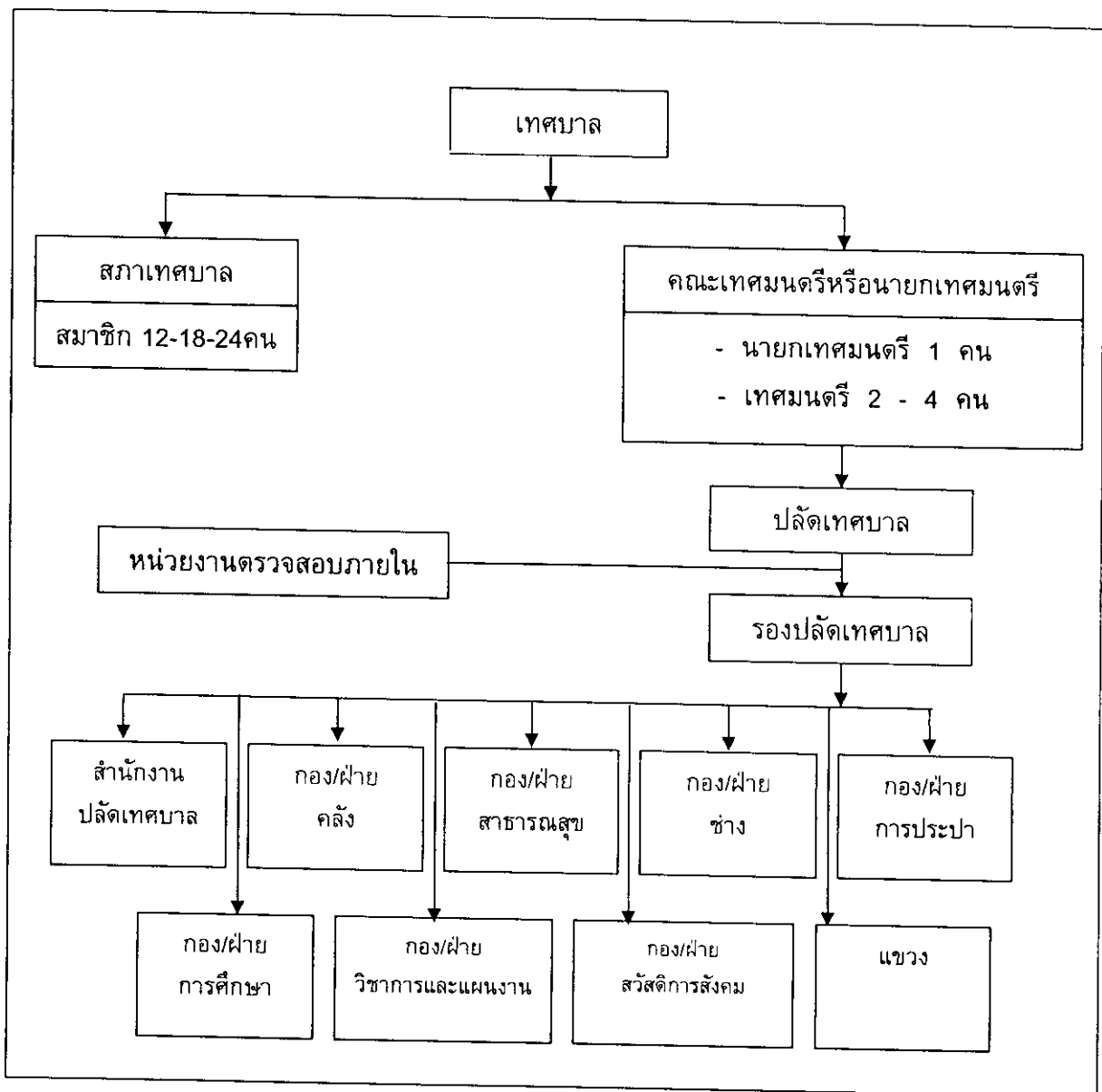
1. จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นนั้น
2. ความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากการเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดและงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น
3. ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็ว

แผนภูมิ 2 แสดงประเภทเทศบาลและเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล รวมทั้งสมาชิกและผู้บริหารเทศบาล

โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วยเทศบาลและฝ่ายบริหาร ซึ่งปัจจุบันนี้ฝ่ายบริหารมีที่มา 2 ทาง คือ

1. ถ้าเป็นคณะเทศมนตรีนั้นจะมาจากมติของสภาเทศบาลหรือมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมของประชาชน
2. ถ้าเป็นนายกเทศมนตรีจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

แผนภูมิ 3 แสดงโครงสร้างของเทศบาล

3. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

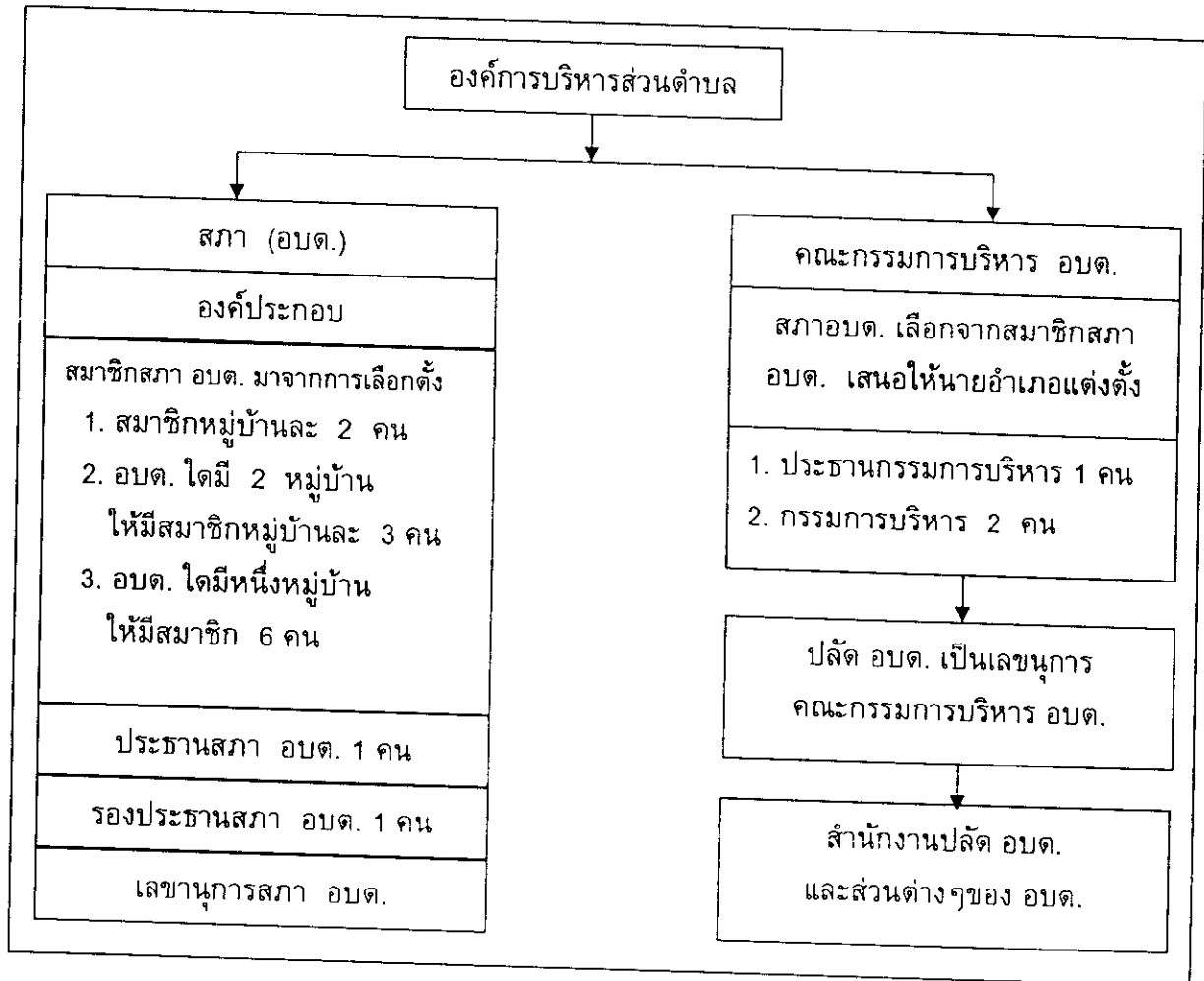
องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบลที่มีรายได้เฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลังเกิน 150,000 บาท ให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขตหมู่บ้านๆ ละ 3 คน และคณะกรรมการบริหาร มาจากมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการบริหาร และสมาชิกอีก 2 คน เป็นกรรมการบริหาร

โดยมีโครงสร้างการบริหารคล้ายระบบการปกครองของประเทศคือ มีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลโดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือก สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนบ้านละ 2 คน คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 3 คน คือ ประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริหาร 2 คน โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการ คณะกรรมการบริหารสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นไป จำนวนสมาชิก อบต. จะเหลือหมู่บ้านละ 2 คนเท่ากันทุกหมู่บ้าน (ไม่มีกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลเป็นสมาชิก อบต. อีกต่อไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 45 และมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ซึ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2542) บัญญัติว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและกรรมการบริหารจำนวนสองคน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว เสนอนายอำเภอแต่งตั้งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร ซึ่งแก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 285 ว่าคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นมิได้

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้

แผนภูมิ 4 แสดงโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2537 ได้มีการประกาศจัดตั้ง อบต. ดังนี้ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2538 จำนวน 617 แห่ง ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2539 จำนวน 2,143 แห่ง ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 จำนวน 3,637 แห่ง และเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2542 จำนวน 350 แห่ง รวม 6,747 แห่ง แบ่งตามลำดับชั้น ดังนี้

อบต. ชั้น 1 มี	74 แห่ง
อบต. ชั้น 2 มี	79 แห่ง

อบต. ชั้น 3 มี	206 แห่ง
อบต. ชั้น 4 มี	842 แห่ง
อบต. ชั้น 5 มี	5,545 แห่ง

พนักงานส่วนตำบล (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2541) จำนวน 21,982 คน มีเกณฑ์ในการจัดชั้น อบต. คำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ประกอบกันคือ

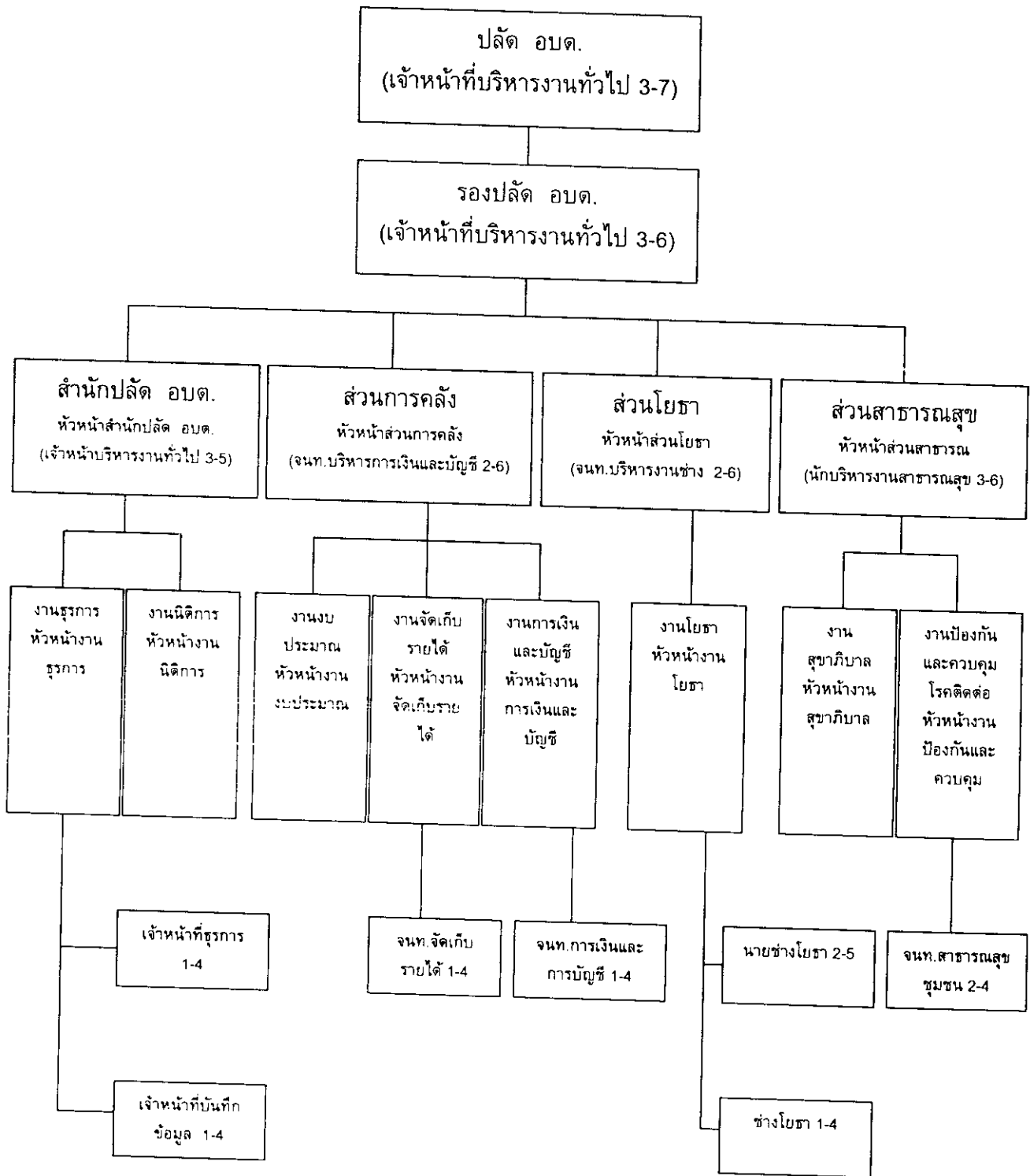
1. ด้านเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ด้านการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ด้านสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ด้านการบริหารและการจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบล

พนักงานส่วนตำบลเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นประจำองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้แบ่งโครงสร้างพนักงานส่วนตำบล ออกเป็นสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนคลัง ส่วนโยธาและส่วนสาธารณสุข

ตาราง 2 แสดงชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลและจำนวนพนักงานของแต่ละชั้น

ชั้น อบต.	จำนวนพนักงาน อบต.
อบต. ชั้น 1	21 คน
อบต. ชั้น 2	12 คน
อบต. ชั้น 3	6 คน
อบต. ชั้น 4	4 คน
อบต. ชั้น 5	3 คน

สำหรับแผนภูมิโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ และพนักงานส่วนท้องถิ่น ดังนี้

แผนภูมิ 5 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าชั้นใดก็ตามจะมีแหล่งที่มาของรายได้จาก 3 ประเภท คือ

1. เป็นรายได้ที่ อบต. จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับต่าง ๆ และรายได้จากทรัพย์สิน สาธารณูปโภคและการพาณิชย์ของ อบต. เอง

2. เป็นรายได้ซึ่งหน่วยงานอื่นมีหน้าที่จัดเก็บให้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ใบอนุญาตเล่นการพนัน ภาษีรถยนต์ ค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน อากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบ่อบาดาล อากรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าจัดธรรมเนียมสิทธิและนิติกรรมที่ดินและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายอุทยานแห่งชาติ

3. เป็นรายได้อุดหนุนของรัฐบาล หรือการจัดสรรให้โดยหน่วยงานของรัฐ

1.2.1.2 รูปแบบพิเศษ

1. กรุงเทพมหานคร (กทม.)

กรุงเทพมหานครเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มีโครงสร้างประกอบด้วย

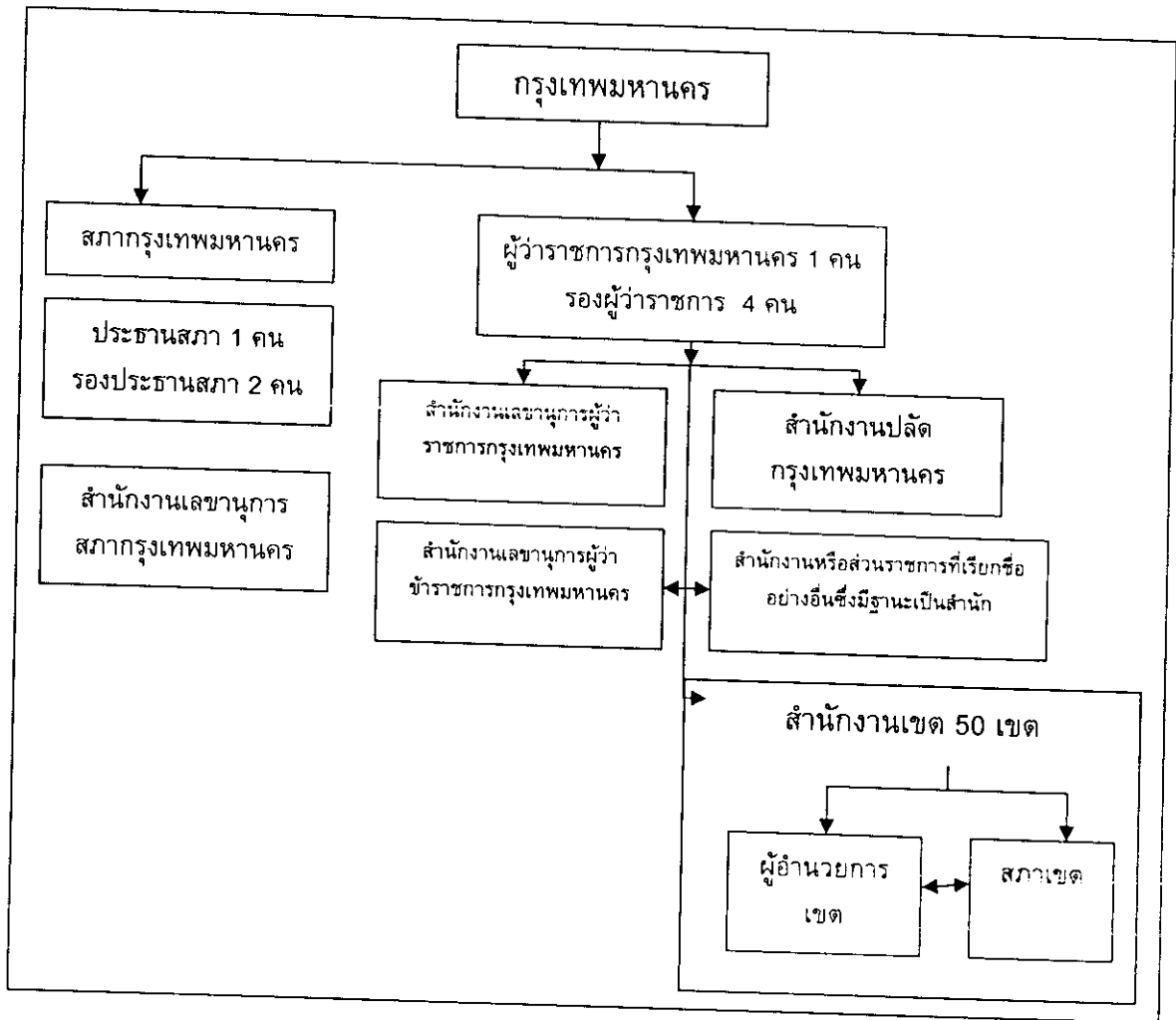
2. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 1 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งกรุงเทพมหานครโดยใช้วิธีการเลือกตั้งโดยตรงและลับ นอกจากนี้ ยังมีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอีก 4 คน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

3. สภากรุงเทพมหานคร (สก.) โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละเขต โดยปัจจุบันมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 61 คน ซึ่ง สก. 1 คน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน

4. เขตและสภาเขต ประกอบด้วยสำนักงานและสภาเขต

4.1 สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติการภายในเขต

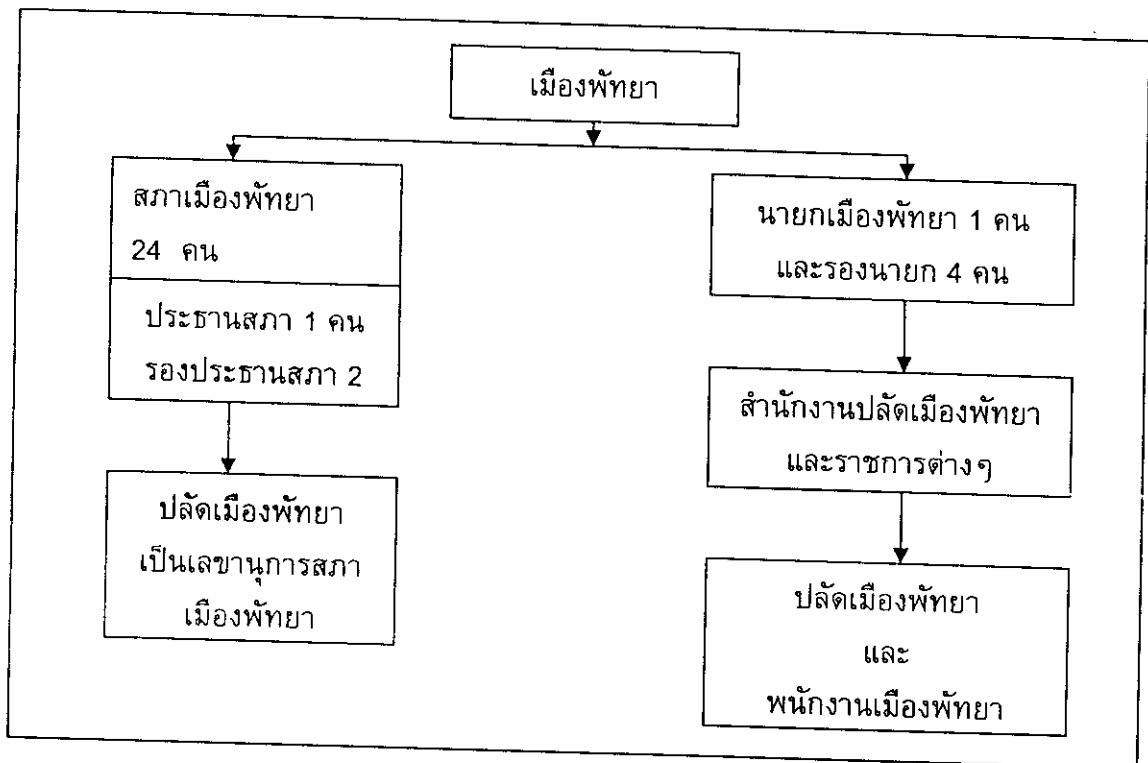
4.2 สภาเขต (สข.) ประกอบด้วยสมาชิกสภาเขตซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนจำนวนอย่างน้อยเขตละ 7 คน ตามเกณฑ์ประชากร หน้าที่ของสภาเขตเป็นสภาให้ข้อคิดเห็น ให้คำปรึกษาผู้อำนวยการเขต ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขต การดำเนินการของเขตเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎร

แผนภูมิ 6 แสดงโครงสร้างของกรุงเทพมหานคร

2. เมืองพัทยา

เมืองพัทยา เป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นราชการส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น สภาเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขตเมืองพัทยา มีจำนวนสมาชิกสภา 24 คน และนายกเมืองพัทยา เป็นผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตเมืองพัทยา

แผนภูมิ 7 แสดงโครงสร้างของเมืองพัทยา

1.1.2.2 อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริหารการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารการสาธารณะไว้ตามมาตรา 16, 17 และ 18 กล่าวคือ

1. มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ ท่าข้าม และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (5) การสาธารณสุขการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ

- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ และการอนามัย
โรงพยาบาล และสาธารณสุขสถานอื่นๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- (31) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ประกาศกำหนด
2. มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้
- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
 - (2) การสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
 - (3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
 - (5) การคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - (6) การจัดการศึกษา
 - (7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
 - (8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
 - (9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
 - (10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
 - (11) การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
 - (12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ
 - (13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
 - (14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - (15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจกรรมไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
 - (16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
 - (17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
 - (18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

(22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

(24) จัดทำกิจกรรมใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ประกาศกำหนด

(25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(28) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(29) กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ประกาศกำหนด

1.1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา

1.1.3.1 การจัดการศึกษาของไทยตามบัญญัติแห่งกฎหมาย

การศึกษาของไทยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2540 : 10) ได้บัญญัติแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ ในการจัดการศึกษาอบรมให้แก่ประชาชนไว้ในหลายมาตรา กล่าวคือ มาตรา 43 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน

ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจทุกระดับ มาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่น มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ อีกทั้งบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการปกครองตนเองและตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ตามมาตรา 283 ระบุว่าท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำตามกฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้ มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะการกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบ การบริหารราชการระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง 2) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ 3) การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทน ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรภาษีอากรตาม 1) และ 2) แล้วคณะกรรมการจะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณา ทบทวนใหม่ทุกระยะเวลา ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ การดำเนินการ ตามวรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลบังคับได้และมาตรา 289 ได้ให้สิทธิแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นและให้เข้าไปมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต่อมาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 81 แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2542 : 4 -13) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ซึ่งได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้ มาตราที่ 8 ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตราที่ 9 มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต่อมาในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2542 : 48) มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลอำนาจหน้าที่ในการจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (9) การจัดการศึกษา (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น มาตรา 17 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ (6) การจัดการศึกษา และมาตรา 30 ให้รัฐดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือท้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นตามความจำเป็นและความต้องการ (ทั้งนี้ การถ่ายโอนภารกิจของรัฐ แก่ท้องถิ่นต้องดำเนินการภายใน 4 ปี และไม่เกิน 10 ปี นอกจากนี้ รัฐต้องจัดสรรภาษีและเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ ภายในปีงบประมาณ 2544 และไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้าภายในปีงบประมาณ 2549)

จากการศึกษาพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2523 (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523 : 6) ในมาตรา 50, 53, 56 ระบุว่าเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครมีหน้าที่ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม รวมทั้งหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2537 : 26) ในมาตรา 66 ระบุว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นบริการสาธารณะประเภทหนึ่งที่จะต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ดังนั้นคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 36 คน (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543 : 1 - 2) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ปลัดกระทรวงกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการยกร่างแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและรายงานต่อรัฐสภาประกาศบังคับใช้ต่อไป

ดังนั้น จึงมีแนวโน้มว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในอนาคตนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นหน่วยงานมีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษามากขึ้น

1.1.3.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education) เป็นคำที่มีความหมายหลากหลาย ดังนี้ องค์การยูเนสโก ซึ่งเป็นศูนย์รวมนานาชาติในด้านการศึกษาได้ให้นิยามว่า การศึกษาสำหรับคน ทุกเพศทุกวัยให้มีโอกาสได้เรียนรู้ทั่วไปที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ปลูกฝังให้เกิดความอยากรเรียนรู้ มีทักษะในการเรียนด้วยตนเอง รู้จักถาม สังเกต วิเคราะห์ ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (Fauve,1972) อีกทั้งในที่ประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education For All : WCEFA) ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงแรมจอมเทียนประเทศไทยเมื่อปี 1990 ได้ให้ความหมาย การศึกษาขั้นพื้นฐานว่าหมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการเรียนการสอนในระดับต้น ซึ่งเป็นพื้นฐานให้แก่การเรียนรู้ขั้นต่อไป เช่น การศึกษาสำหรับเด็กวัยเริ่มต้น การศึกษาระดับประถมศึกษาสอนให้รู้หนังสือทักษะความรู้ทั่วไป ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตสำหรับเยาวชนในบางประเทศ การศึกษาขั้นพื้นฐานยังขยายขอบเขตไปถึงระดับมัธยมศึกษาด้วย (Fauve,1972) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กล่าวไว้ในหมวดที่ 3 แนวนโยบายการศึกษาว่าให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน รัฐพึงเร่งรัดและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานมีขอบเขตคลุมถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุไว้ในมาตรา 43 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นการยืนยันว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานมีขอบเขตขยายถึง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้เวลาเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นเวลาสิบสองปี

การศึกษาขั้นตอนพื้นฐานเป็นการศึกษาที่รัฐจัดให้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับประเทศในภาคพื้นเอเชียส่วนใหญ่รวมทั้งประเทศไทย จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 6 ปี และต่ำกว่าบางประเทศจัดการศึกษาสูงกว่า 6 ปี เช่นประเทศมาเลเซียและ ศรีลังกาจัดการศึกษา 11 ปี ประเทศบรูไนและประเทศบาเรนห์จัดการศึกษา 12 ปี ส่วนประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เช่นประเทศเยอรมัน อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น อเมริกาและแคนาดา สำหรับการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ให้ท้องถิ่นดำเนินการ เช่น ในอเมริกาเรียกเขตการศึกษา (School District) มีคณะกรรมการบริหารเรียกว่า สภาโรงเรียนหรือสภาเขต (School Board หรือ District Board) ในประเทศอังกฤษเรียกว่า Local Education Authorities ในญี่ปุ่นเรียกว่า Prefecture ในมาเลเซียเป็นหน้าที่ของรัฐต่าง ๆ รัฐบาลกลางทำหน้าที่ด้านวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ประเทศเหล่านี้สามารถลดงานบริหารลงและลดเงินงบประมาณด้านบริหารเหล่านั้นลงได้เป็นจำนวนมาก สามารถนำเอาเงินเหล่านั้นมาเพิ่มให้กับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ กรณีประเทศนิวซีแลนด์นั้นให้โรงเรียนบริหารงานทุกอย่างทั้งด้านการบริหารงานบุคคล บริหารเงิน งบประมาณ และบริหารด้านวิชาการล้วนอยู่ที่ระดับโรงเรียน นิวซีแลนด์จึงมีองค์การการศึกษาเพียงที่โรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น

การบริหารจัดการศึกษาของเกือบทุกประเทศในซีกโลกตะวันตกนั้น กำลังมุ่งเน้นให้โรงเรียน/สถานศึกษาบริหารจัดการการศึกษาเอง ในขณะที่ส่วนกลางมุ่งเน้นความรับผิดชอบงานด้านวิชาการและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาหรือเพิ่มความรับผิดชอบหรือประกันในคุณภาพการศึกษาเบื้องต้นสำหรับสมาชิกใหม่ในสังคมเพื่อบ่มเพาะเสริมสร้างความงอกงามทางสติปัญญา จริยธรรม ร่างกาย อารมณ์ สังคมทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและพัฒนาชาติให้รุ่งเรืองต่อไป จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีโอกาสได้เรียนเพียงการศึกษาภาคบังคับเท่านั้นซึ่งเป็นการศึกษาที่รัฐจัดให้เปล่า ส่วนจำนวนปีที่ศึกษาขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่รัฐพึงมีอยู่ในขณะนั้น ประเทศไทยมีกฎหมายบังคับให้ประชาชนที่มีอายุถึงเกณฑ์ที่กำหนดเข้ารับราชการศึกษาระดับพื้นฐานตั้งแต่ปี 2464 สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นต้นมา เนื่องจากการจัดการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาแบบให้เปล่ารัฐต้องใช้จ่ายเงินลงทุนในอัตราที่สูงมากเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่รัฐหาได้ในแต่ละปี ในรูปของวัสดุอุปกรณ์การเรียน อาคารห้องเรียน เงินเดือน ค่าจ้างของครู อาจารย์ ดังนั้น

ในระยะแรกจนถึงปี 2533 รัฐจึงจัดการศึกษาให้ประชาชนเรียนเพียง 4 ปี (ประถมศึกษาปีที่ 4) เมื่อฐานะทางการคลังของประเทศมั่นคงดีขึ้นรัฐจึงขยายจำนวนปีในการศึกษาภาคบังคับมากขึ้นเป็น 6 ปี (ประถมศึกษาปีที่ 6) ตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมาถึงปัจจุบันต่อมาสมัยรัฐบาลชุด นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตระหนักในความสำคัญของการศึกษาที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าจึงมีโครงการนำร่องขยายฐานจำนวนปีในการศึกษาเพิ่มเป็น 9 ปี ในโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งไม่มีการบังคับให้เรียนแต่มีระบบเสริมแรงจูงใจให้เรียนต่อ เช่น จัดหายานพาหนะรับส่งนักเรียนจากบ้านถึงโรงเรียน จัดหาแบบเรียนให้ยืม จัดสรรทุนการศึกษาต่าง ๆ โดยลดภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครองให้เหลือน้อยที่สุดจนสามารถเพิ่มจำนวนอัตราเรียนต่อชั้น ม.1 ได้ในอัตราสูงประมาณร้อยละ 80 ของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ป.6 เป็นเวลาหลายปี ติดต่อกันและมีแนวโน้มจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น

กระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษาและเทคโนโลยีของประชาคมโลกก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกันมากขึ้นในเวทีการค้าโลก เป็นแรงผลักดันให้รัฐบาลไทยเพิ่มจำนวนปีในการให้ประชาชนเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยกาลต่อมา รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 17 มีบทบัญญัติให้ขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี นับจากอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหกหรือสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับและมีบทบัญญัติให้รัฐบาลบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยบังคับใช้ภายในไม่เกิน 5 ปี นับจากวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ (ภายในเดือนตุลาคม 2545) (พนัส หันนาคินทร์, 2542 : 3 - 5)

โดยสรุปการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากรในชาติให้สูงขึ้น ประเทศชาติจะพัฒนาเจริญรุ่งเรืองมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพมาตรฐานของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับประชากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาเพียงระดับการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้เปล่าเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพที่อ่อนแอของประเทศไทยในเวทีการแข่งขันทางการค้าในระดับโลก

1.1.3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดการศึกษา การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยกร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่การปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่การปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543 : 35) กำหนดให้ถ่ายโอนระดับการศึกษาแก่ระดับชั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การศึกษาก่อนวัยเรียนและระดับประถมศึกษา ถ่ายโอนให้เทศบาลและ อบต. ในเขตพื้นที่ที่ตั้งอยู่ (ยกเว้นโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลของตำรวจตระเวนชายแดน)
2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาถ่ายโอนให้เทศบาลนคร เทศบาลเมืองและ อบจ. (ในกรณีอยู่นอกเขตเทศบาล)
3. การศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (อาชีวศึกษา) ถ่ายโอนให้ อบจ. แต่ถ้าเทศบาลดำเนินการอยู่แล้วก็ดำเนินการต่อไปได้ และ
4. การศึกษาระดับอุดมศึกษารัฐยังคงดำเนินการอยู่ แต่ถ้าท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะดำเนินการก็สามารถที่จะดำเนินการได้โดยการศึกษาก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาให้ท้องถิ่นดำเนินการเองหรือท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการ ส่วนการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา รัฐดำเนินการและเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการเองได้หรืออาจซื้อบริการโดยส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ควบคุมกำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานกลางของหลักสูตรและเริ่มถ่ายโอนในปีงบประมาณ 2545 – 2549 ให้แก่เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร อบต. ชั้น 1 - 2 อบจ. กทม. พัทยา โดยมีเงื่อนไขว่าท้องถิ่นใดยังไม่พร้อมให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแทน ต่อมาในปีงบประมาณ 2547 – 2553 จึงโอนภารกิจให้กับ อบต. ชั้น 3 - 5 และเทศบาลตำบลพร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาระดับจังหวัด (Provincial Education Board) ประกอบด้วยพหุภาคี เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ประชาชน และส่วนราชการ มีหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรฐานของจังหวัด กำกับดูแลการสอนและพัฒนาคุณภาพของผู้สอนและจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาของจังหวัด

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยในประเทศ

สฤษดี มินตระ (2536 : 162) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในสังคมไทย : แนวคิด ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในอนาคตผู้วิจัยได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทยในด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มที่ โดยรัฐจะต้องกระจายอำนาจสู่ชุมชนท้องถิ่น หรือต้องยอมรับการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษา และประชาชนเองต้องตระหนักถึงศักยภาพและผลกตัญญูตนเอง

วรรณวิไล วรวิภิมชิต (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมและรายกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยการเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างการศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ การศึกษาตาม อรรถศาสตร์ และการจัดตั้งศูนย์การเรียน พบว่า แต่ละกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นการศึกษา สายอาชีพและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับตัวแปรต้น พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า การศึกษาตามอรรถศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า การศึกษาสายสามัญและการจัดตั้งศูนย์การเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า การศึกษาตามอรรถศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษา ที่มาของการดำรงตำแหน่งและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมและรายกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิวัฒน์ แนวนจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา พบว่า ระบบบริหารการศึกษาของไทย เป็นระบบรวมอำนาจมาโดยตลอดและมีการบริหารงานที่สับสนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนขาดความเสมอภาคทางการศึกษา และเมื่อเกิดมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้บัญญัติให้ความเป็นอิสระในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นก็จะต้องมีการจัดทำกฎหมาย เพื่ออนุรักษ์ ให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญดังกล่าว ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ประเทศไทยมีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่สำคัญในการ กำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาของชาติ และ

ในการดำเนินการบังคับให้เป็นไป ตามกฎหมายนี้ แน่แน่นอนที่จะต้องกระทบต่อโครงสร้างอำนาจ การจัดการศึกษาที่มีอยู่ เดิมของกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งกระทบต่อ อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาอีกด้วย ดังนั้นควรมีการปรับรูปแบบ การกระจายอำนาจและมีกฎหมายให้อำนาจท้องถิ่นในด้านการจัดการศึกษา โดยเริ่มต้นจากท้องถิ่น ที่มีขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย การศึกษาและกฎหมายกำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจ การศึกษากระทำโดยการวิจัยเอกสาร ซึ่งศึกษาข้อมูลจากตำรา บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล พบว่า 1. อำนาจการจัดการ การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการรับรองโดย รัฐธรรมนูญ และไม่ได้ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แต่กลับส่งเสริมซึ่งกันและกัน 2. บทบัญญัติในมาตรา 42 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในเรื่องการ กระจายอำนาจเป็นเรื่องของการกระจาย อำนาจแบบแบ่งอำนาจจึงไม่ขัดกับ รัฐธรรมนูญ 3. สถานะของเขตพื้นที่การศึกษาที่จัดตั้งขึ้นมาควรมีสถานะเป็นส่วนหนึ่ง ของราชการส่วนกลาง 4. ความเป็นอิสระของโรงเรียนของรัฐสามารถกระทำ ได้โดยไม่ต้องเขียน กฎหมายระบุให้เป็นนิติบุคคล เพียงแต่วางกรอบความเป็นอิสระด้านต่าง ๆ ไว้ใน กฎหมายก็เพียงพอ ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนวคิดว่า ในด้านการจัดการศึกษาควร ถ่ายโอน อำนาจไปให้ท้องถิ่น เพราะท้องถิ่นสามารถทำได้หากส่วนกลางถ่ายโอนอำนาจไปให้ โดยที่ กฎหมายก็ได้ให้การรับรองและมีความส่งเสริมกันอยู่แล้ว ตลอดจนในเรื่องของ การกระจายอำนาจ ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นนั้นควรมีการทำให้ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องทราบว่าเป็นเรื่อง ของการกระจายอำนาจในแบบการแบ่งอำนาจเท่านั้น จึงไม่มีส่วนขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญอย่างที่มี ผู้เข้าใจผิด และการจะทำให้เขตพื้นที่ การศึกษามีความอิสระได้นั้นก็ควรให้เขตพื้นที่การศึกษาเป็น ส่วนหนึ่งของราชการ ส่วนกลางไม่จำเป็นต้องไปขึ้นกับราชการส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่นเพื่อ ลดปัญหาความ ลำช้าในระเบียบบริหารราชการลง ส่วนโรงเรียนของรัฐหากจะให้ความเป็นอิสระควร กำหนดกรอบของความเป็นอิสระลงไปตามกฎหมายแทน ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็น นิติบุคคลอีกเพื่อ มิให้เกิดปัญหานิติบุคคลของรัฐที่มีมากจนก่อให้เกิดปัญหากับระบบ กฎหมายมหาชนดังเช่นที่เป็นอยู่ ทุกวันนี้

ศิริธรรม จันทพันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการดำเนินการจัด การศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลในเขต จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลในเขต จังหวัดยะลาส่วนใหญ่มีความพร้อมในการดำเนินการจัด การศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในระดับต่ำ โดยกลุ่มเทศบาลที่มี สถานศึกษาในสังกัดแล้ว พบว่า เทศบาลนครยะลามีความพร้อมระดับปานกลาง เทศบาลตำบลเบตง มีความพร้อมในระดับต่ำ

สำหรับกลุ่มเทศบาลที่ไม่มีสถานศึกษาในสังกัด พบว่าทั้งสองเทศบาล มีความพร้อมในระดับต่ำ ทั้งนี้สรุปค่าคะแนนความพร้อมและเรียงลำดับความพร้อมของเทศบาล กรณีศึกษาได้ดังนี้ เทศบาลนครยะลา มีความพร้อมในระดับสูงที่สุด (ปานกลาง - 74.51%) รองลงมาคือ เทศบาลตำบลลำไ้ม มีความพร้อมในระดับต่ำ (ต่ำ - 50.03%) รองลงมาคือเทศบาล ตำบลเบตงมีความพร้อมในระดับต่ำ (ต่ำ - 45.29%) และสุดท้ายคือเทศบาลตำบลยะหามีความพร้อม ในระดับต่ำ (ต่ำ - 43.81%) ข้อเสนอแนะ คือ ควรปรับปรุงพื้นที่เขตความรับผิดชอบให้เหมาะสม กับจำนวนประชากรและรายได้ ควรเร่งพัฒนาสาธารณูปโภคต่างๆ ระบบให้มีความพร้อม ควรสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มในเขตพื้นที่ ควรส่งเสริมธุรกิจในพื้นที่ให้เติบโตมากขึ้น ควรให้อิสระในการบริหารงานบุคคลแก่เทศบาล ให้สิทธิเทศบาลในการสรรหาบุคลากรให้เพียงพอใน พื้นที่ที่ยังขาดพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างระบบทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ระหว่างท้องถิ่น ควรหาแหล่งสนับสนุน อุปกรณ์ อาคาร สถานที่จากแหล่งทุนอื่นๆ และ ควรพัฒนาการบริหารงบประมาณให้สามารถจัดเก็บรายได้ให้มากขึ้น

สุภาพร เกิดฤทธิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้แทนขององค์กรท้องถิ่น เทศบาล ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ จำนวน 2 ใน 3 รวมทั้งสิ้น 107 คน 2. สถานการณ์ความรู้เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันในพื้นที่ของเทศบาลที่รับผิดชอบ พบว่า มีความรู้เพียงร้อยละ 50.65 3. ความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดโครงการอาหารกลางวัน โดยตรวจสอบความคิดเห็น พบว่า ด้านความรับผิดชอบในการจัดโครงการอาหารกลางวัน อยู่ในระดับมาก 12 เทศบาล (ร้อยละ 85) อยู่ในระดับปานกลาง 2 เทศบาล (ร้อยละ 15) ด้านการจัดหาและการจัดการ งบประมาณ อยู่ในระดับมาก 11 เทศบาล (ร้อยละ 78) อยู่ในระดับปานกลาง 3 เทศบาล (ร้อยละ 22) และด้านการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 เทศบาล (ร้อยละ 15) อยู่ในระดับปานกลาง 12 เทศบาล (ร้อยละ 85) ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ 1. ต้องมีกระบวนการจัดหาความรู้เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันโดยหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมีความรู้เพียงร้อยละ 50 2. ควรมีกระบวนการจัดการหาความรู้ทางด้านบริหาร จัดการ เพื่อให้ก่อประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาขั้นพื้นฐานของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งองค์กรส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลต้องเป็นหน่วยงาน หลักในการพัฒนาด้านต่างๆ ตามพระราชบัญญัติกำหนดและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ประภาพรณ ไชยวงศ์ (บทคัดย่อ, 2544) ได้ศึกษาการวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผลการวิจัย สรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและกรณีศึกษาพบว่า 1) บทบาท ที่ปฏิบัติจริง : อบต. ส่วนใหญ่จัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาดตามอัยาศัยมากกว่า การศึกษาในระบบ การศึกษาในระบบจัดระดับก่อนประถมศึกษา การศึกษานอกระบบที่จัดมากที่สุดคือจัดอบรมด้านสิ่งแวดล้อมการศึกษาตามอัยาศัยครอบคลุมการจัดศูนย์กีฬา นันทนาการ และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เรื่องที่ดำเนินการส่วนใหญ่คือ การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้าเรียน สำหรับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา อบต. ส่วนใหญ่ ร่วมจัดในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาดตามอัยาศัย 2) ความคาดหวัง : ผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวังให้ อบต. จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา แต่ อบต. ส่วนใหญ่คาดหวังถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการมีส่วนร่วม ทั้ง 2 กลุ่มคาดหวังให้ อบต. ร่วมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ และดำเนินการทั้งด้านงานวิชาการงานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป 3) ความพร้อม : ในปี 2544 อบต. เห็นว่า อบต. พร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและพร้อมมีส่วนร่วมทั้งระดับก่อน ประถมศึกษาและประถมศึกษา แต่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต. ไม่พร้อมทั้งในการจัด และมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับ ในปี 2549 ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต. พร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา แต่ อบต. เห็นว่ามีความพร้อมถึงระดับประถมศึกษา และทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่า ในปีดังกล่าว อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้นทั้งในการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบ โดยภาพรวมการปฏิบัติจริง ความคาดหวัง และความพร้อมด้านวิชาการของ อบต. อยู่ในระดับน้อย 4) ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคในการจัดการและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา : ปัจจัยส่งเสริมส่วนใหญ่ ได้แก่ สถานศึกษา เปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารสถาน ศึกษา กับ อบต. ปัจจัยอุปสรรค คือ ประสพการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. ผู้บริหาร และบุคลากรของ อบต. อย่างไรก็ตามจากกรณีศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ ทางการศึกษา และการเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้บริหาร อบต. เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ชฎิล นิ่มนวล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมในกวมบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยภาพรวมมีความพร้อมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปมีความ

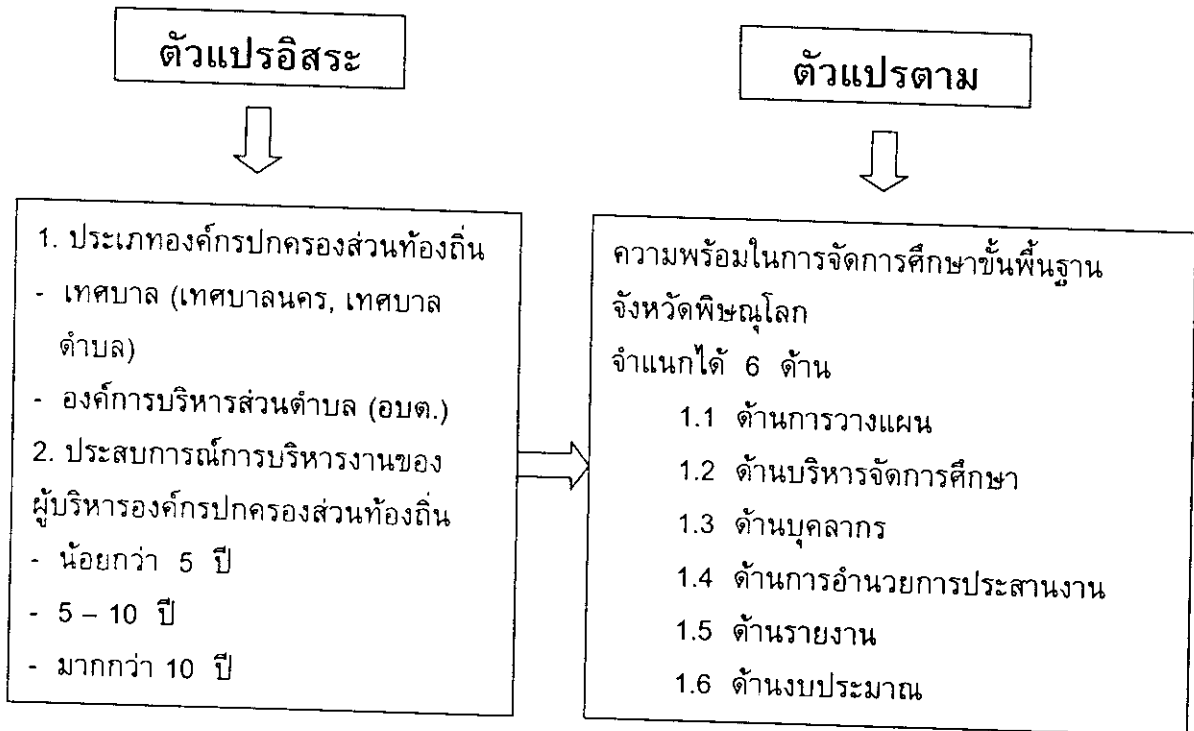
พร้อม ในระดับมาก มีเพียงด้านบริหารงานวิชาการที่มีความพร้อม ระดับปานกลาง สำหรับ ความพร้อมของเทศบาลในการบริหารการศึกษาโดยภาพรวมและทุกรายด้าน พบว่า มีความพร้อม อยู่ในระดับมาก 2) ความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กับเทศบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) แนวทางในการเตรียมความพร้อม ในการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านวิชาการควรมีการเตรียมความพร้อม ด้วยการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและครู โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มาเป็นผู้ให้ความรู้ ด้านงบประมาณควรเตรียมความพร้อมด้วยการจัดประชุมชี้แจงแก่คณะผู้บริหาร และ ชุมชน ด้านการบริหารงานบุคคลควรเตรียมความพร้อมด้วยการประชุมชี้แจงแก่คณะผู้บริหาร และโรงเรียนในสังกัดด้วยความโปร่งใส ความเสมอภาคและความยุติธรรม ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรเตรียมความพร้อมด้วยการจัดการฝึกอบรมให้แก่ คณะผู้บริหาร

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เชสเตอร์ (Chester, 1966 : 413) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทมากในการวางแผนนโยบาย ส่วนการกระจายงบประมาณได้ใช้รูปแบบมติของคณะกรรมการ โดยประชาชนกับคณะกรรมการ บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร การตัดสินใจของผู้บริหาร

แมคคาร์ธี (McCarthy, 1971 : 705 - A) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของ ประชาชนกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น รัฐโอไฮโอ พบว่า การจัดสรรงบประมาณให้แก่ สถานศึกษายังไม่ชัดเจน ไม่มีการประชาสัมพันธ์นโยบายในการจัดการศึกษา มีความต้องการให้มีการจัดระดับของสถานศึกษา มีความต้องการให้ประเมินคุณภาพของหลักสูตรและครูผู้สอน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยค้นคว้า ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนตำบล 90 แห่ง และเทศบาล 15 แห่ง รวมทั้งสิ้น 315 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 66 แห่ง จำแนกเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน รวมทั้งสิ้น 198 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามานะ (Yamane) (วิราพรพงศ์อาจารย์, 2542 : 72 อ้างถึง Yamane, 1973 : 725) ที่ความคลาดเคลื่อน 95% ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) ดังนี้

1.2.1 แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล 90 แห่ง และเทศบาล 15 แห่ง รวม 105 แห่ง

1.2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางยามานะที่ความคลาดเคลื่อน 95 % ได้ 66 แห่ง

1.2.3 สุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก องค์การบริหารส่วนตำบล 51 แห่ง และเทศบาล 15 แห่ง ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง 3

ตาราง 3 รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก)

ที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กลุ่มตัวอย่าง		
		นายกฯ	สมาชิก	ปลัด
	เมือง			
1	เทศบาลนครพิษณุโลก	1	1	1
2	ท่าทอง	1	1	1
3	จอมทอง	1	1	1
4	ดอนทอง	1	1	1
5	บึงพระ	1	1	1
6	บ้านป่า	1	1	1
7	วังน้ำคู้	1	1	1
8	สมอแข	1	1	1
9	พลายชุมพล	1	1	1
10	บ้านกร่าง	1	1	1
11	ท่าโพธิ์	1	1	1
12	หัวรอ	1	1	1
13	จรั้งาม	1	1	1
14	ไผ่ขอดอน	1	1	1
15	มะขามสูง	1	1	1
	นครไทย			
16	นครไทย	1	1	1
17	นาบัว	1	1	1
18	บ้านแยง	1	1	1
19	เนินเพิ่ม	1	1	1
20	หนองกระเทียม	1	1	1
21	บ่อโพธิ์	1	1	1
22	ยางโกรน	1	1	1
23	บ้านพร้าว	1	1	1

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	อบต. / เทศบาล	กลุ่มตัวอย่าง		
		นายกฯ	สมาชิก	ปลัด
46	หอกลอง	1	1	1
47	ศรีภิรมณ์	1	1	1
48	ทับยายเชียง	1	1	1
49	ดงประคำ	1	1	1
	วัดโบสถ์			
50	คันช้าง	1	1	1
51	วัดโบสถ์	1	1	1
52	ท่างาม	1	1	1
53	หินลาด	1	1	1
	วังทอง			
54	วังทอง	1	1	1
55	แม่ระกา	1	1	1
56	แก่งโสภา	1	1	1
57	ไชยนาม	1	1	1
58	ดินทอง	1	1	1
59	ท่าหมื่นราม	1	1	1
60	หนองพระ	1	1	1
61	วังพิกุล	1	1	1
	เนินมะปราง			
62	เนินมะปราง	1	1	1
63	ชมพู่	1	1	1
64	วังโพรง	1	1	1
65	วังยาง	1	1	1
66	ไทรย้อย	1	1	1
	รวม	66	66	66
	รวมทั้งสิ้น		198	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านบริหารจัดการศึกษา 3. ด้านบุคลากร 4. ด้านอำนวยความสะดวกประสานงาน 5. ด้านรายงาน 6. ด้านงบประมาณ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านบริหารจัดการศึกษา 3. ด้านบุคลากร 4. ด้านอำนวยความสะดวกประสานงาน 5. ด้านรายงาน 6. ด้านงบประมาณ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับแนวทางของการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร บทความ ตำราและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านบริหารจัดการศึกษา 3. ด้านบุคลากร 4. ด้านอำนวยความสะดวกประสานงาน 5. ด้านรายงาน 6. ด้านงบประมาณ
3. สร้างเครื่องมือ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้จำนวน 50 ข้อ
4. นำเครื่องมือให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไข
5. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และสำนวนภาษา ซึ่งประกอบด้วย

5.1 รองศาสตราจารย์วิราพร พงษ์อาจารย์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.3 ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม

5.4 นายชัชชัย กันนะพันธ์ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

5.5 ดร.ประทีป บินชัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคเหนือตอนล่าง นำมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า item Objective Congruence (IOC.) ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00 จำนวน 48 ข้อ ส่วนอีก 2 ข้อ ได้ค่า IOC 0.60 จึงได้ทำการตัดทิ้ง

6. ทดลองใช้เครื่องมือกับนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดพิจิตรจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ซึ่งมีค่า Reliability เท่ากับ .95

7. นำเครื่องมือที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุง เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้วิธีการเก็บด้วยตนเองซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลหนังสือจากสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่ม ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 183 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.42

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
 2. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาความถี่ และหาร้อยละ (Percentage)
 3. ข้อมูลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ประกอบ กรรณสูตร, 2538 : 77) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพร้อมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพร้อมมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพร้อมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับพร้อมน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับพร้อมน้อยมาก

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก ตามตัวแปรประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการหาค่าที (t-test)

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก ตามตัวแปรประเภทการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANNOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe' method)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่
 - 1.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ทดสอบสมมุติฐานโดยการหาค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANNOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe' method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย

1. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทการบริหารงาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตาราง 4 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
- เทศบาล	45	24.59
- องค์การบริหารส่วนตำบล	138	75.41
รวม	183	100.00
ประสบการณ์การบริหารงาน		
- น้อยกว่า 5 ปี	86	46.99
- 5 – 10 ปี	62	33.88
- มากกว่า 10 ปี	35	19.13
รวม	183	100.00
สถานภาพ		
- นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	61	33.33
- สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	61	33.33
- ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	61	33.34
รวม	183	100.00

จากตาราง 4 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 75.41 และเทศบาล จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 24.59 โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 46.99 รองลงมา คือ 5-10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.88 และ มากกว่า 10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.13

และเมื่อพิจารณาถึงสถานภาพ พบว่า มีสถานภาพดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม และศึกษาเป็นรายด้าน ดังตาราง 5 – 13

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
1. ด้านการวางแผน	4.22	0.57	มาก
2. ด้านบริหารจัดการศึกษา	4.02	0.56	มาก
3. ด้านบุคลากร	3.81	0.70	มาก
4. ด้านการอำนวยความสะดวก	4.02	0.74	มาก
5. ด้านการรายงาน	4.12	0.56	มาก
6. ด้านงบประมาณ	4.28	0.61	มาก
รวม	4.08	0.54	มาก

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.22$) และน้อยสุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.81$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังตาราง 6 – 13

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาคำพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.14	0.74	มาก
2. ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น อาจารย์ ผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.99	0.86	มาก
3. ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.35	0.66	มาก
4. มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.45	0.69	มาก
5. ดำเนินการตามแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.32	0.71	มาก
6. มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และด้านประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.45	0.70	มาก
7. ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้	3.87	0.68	มาก
รวม	4.22	0.57	มาก

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 4 มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ 6 มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และด้านประกัน

คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.35$) และน้อยสุด ได้แก่ ข้อ 7 ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาคือความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	3.75	0.74	มาก
2. การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/โครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน	4.17	0.71	มาก
3. มีความพร้อมในด้านอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	3.91	0.69	มาก
4. มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3.94	0.63	มาก
5. มีการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	4.36	0.70	มาก
6. มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารและสถานที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.90	0.63	มาก
7. จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	4.11	0.64	มาก
8. ความพร้อมในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและท้องถิ่น	4.01	0.63	มาก
รวม	4.02	0.56	มาก

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 มีการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/โครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.17$) และน้อยสุด ได้แก่ ข้อ 1 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาคือความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีความพร้อมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.74	0.89	มาก
2. มีความพร้อมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.89	0.81	มาก
3. มีความพร้อมในการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาของชุมชน	3.91	0.78	มาก
4. มีความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.57	0.77	มาก
5. เตรียมบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.95	0.69	มาก
รวม	3.81	0.70	มาก

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 เตรียมบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 มีความพร้อมในการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาของชุมชน ($\bar{X} = 3.91$) และน้อยสุด ได้แก่ ข้อ 4 มีความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.57$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาคือความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกประสานงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีความพร้อมในการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง	3.47	0.73	ปานกลาง
2. มีความพร้อมในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.51	0.73	มาก
3. มีความพร้อมในการจัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.45	0.75	ปานกลาง
4. มีการสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันสม่ำเสมอ	4.27	0.74	มาก
5. มีความพร้อมในการส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.16	0.86	มาก
6. มีความพร้อมในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ประชาชนได้รับรู้	4.22	0.77	มาก
7. มีความพร้อมในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนแก่ประชาชนในชุมชน	4.25	0.78	มาก
8. มีความชำนาญในการขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน	4.35	0.73	มาก
9. เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน และมีปัญหา	4.29	0.73	มาก
10. มีความพร้อมในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ	4.30	0.75	มาก
11. มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน	3.42	0.74	ปานกลาง
12. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร	3.61	0.86	มาก
13. มีความพร้อมและชำนาญในการพูดและสื่อสาร	4.22	0.77	มาก
14. มีความพร้อมในการรับข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน	4.25	0.78	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
15. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสาร	4.10	0.81	มาก
16. มีความพร้อมในการรับ - ส่ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน	4.38	0.77	มาก
รวม	4.02	0.74	มาก

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 16 มีความพร้อมในการรับ - ส่ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 8 มีความชำนาญในการขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.35$) และน้อยสุด ได้แก่ ข้อ 11 มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน ($\bar{X} = 3.42$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	4.51	0.69	มากที่สุด
2. มีความพร้อมในการบันทึกและรายงานการประเมินทุกครั้ง	4.43	0.65	มาก
3. มีความพร้อมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.69	มาก
4. มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม	3.91	0.65	มาก
5. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.94	0.66	มาก
รวม	4.12	0.59	มาก

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.51$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 มีความพร้อมในการบันทึกและรายงานการประเมินทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.43$) และน้อยสุด ได้แก่ ข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.91$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการศึกษาคำพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณ	4.20	0.63	มาก
2. มีความพร้อมในการบริหารการเงินและบัญชี	4.27	0.61	มาก
3. มีความพร้อมในการจัดซื้อ จัดจ้างและการพัสดุ	4.30	0.72	มาก
4. มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตามและประเมินการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.30	0.73	มาก
5. มีความพร้อมในการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นและการลงทุนทางการศึกษา	4.28	0.79	มาก
6. มีความพร้อมในการจัดทำแผนสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียน	4.39	0.60	มาก
7. มีความพร้อมในการกำหนด โครงการที่ช่วยเหลือโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.25	0.72	มาก
รวม	4.28	0.61	มาก

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 6 มีความพร้อมในการจัดทำแผนสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียน ($\bar{X} = 4.39$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 มีความพร้อมในการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุ และข้อ 4 มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตามและประเมินการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.30$) และน้อยสุด ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 4.20$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย

3.1 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมและศึกษาเป็นรายด้าน ดังตาราง 12 – 18

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. ด้านการวางแผน	4.36		4.09		
	0.55	มาก	0.51	มาก	2.34*
2. ด้านบริหารจัดการศึกษา	4.15		3.89		
	0.51	มาก	0.69	มาก	2.54*
3. ด้านบุคลากร	3.88		3.74		
	0.62	มาก	0.67	มาก	1.76
4. ด้านการอำนวยความสะดวก	4.08		3.95		
	0.52	มาก	0.62	มาก	1.13
5. ด้านการรายงาน	4.25		4.06		
	0.58	มาก	0.53	มาก	1.95
6. ด้านงบประมาณ	4.32		4.25		
	0.58	มาก	0.50	มาก	0.13
เฉลี่ย	4.17		3.99		
	0.52	มาก	0.69	มาก	1.92

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านบริหารจัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผล ดังตาราง 13 - 18

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. ความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.38 0.52	มาก	3.90 0.51	มาก	2.50*
2. ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น อาจารย์ ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.10 0.51	มาก	3.88 0.54	มาก	1.95
3. ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานการวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.51 0.58	มากที่สุด	4.19 0.67	มาก	2.10*
4. มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.50 0.62	มาก	4.40 0.72	มาก	1.05
5. ดำเนินการตามแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.43 0.58	มาก	4.21 0.63	มาก	1.99*

ตาราง 13 (ต่อ)

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
6. มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นความพร้อม ด้านงบประมาณบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และด้านประกันคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.53 0.58	มาก ที่สุด	4.37 0.70	มาก	1.87
7. ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้	4.18 0.63	มาก	3.66 0.53		2.97*
เฉลี่ย	4.36 0.55	มาก	4.09 0.51	มาก	2.34*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 ความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 3 ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานการวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ข้อ 5 ดำเนินการตามแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ 7 ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	3.90 0.62	มาก	3.60 0.55	มาก	2.01*
2. การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ โครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน	4.20 0.53	มาก	4.14 0.64	มาก	0.84
3. มีความพร้อมในด้านอาคารเรียนและ ห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	4.07 0.58	มาก	3.75 0.63	มาก	2.11*
4. มีความพร้อมในการจัดระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	4.05 0.62	มาก	3.83 0.71	มาก	1.99*
5. มีการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	4.43 0.65	มาก	4.29 0.63	มาก	1.86
6. มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารและ สถานที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.27 0.58	มาก	3.53 0.70	มาก	3.48*
7. จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	4.25 0.62	มาก	3.97 0.63	มาก	2.14
8. ความพร้อมในการจัดการทรัพยากรของชุมชน และท้องถิ่น	4.04 0.68	มาก	3.98 0.66	มาก	0.47
เฉลี่ย	4.15 0.51	มาก	3.89 0.69	มาก	2.54*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.89$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ข้อ 3 มีความพร้อมในด้านอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อ 6 มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารและสถานที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.84 0.59	มาก	3.64 0.65	มาก	2.00*
2. มีความพร้อมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.02 0.63	มาก	3.76 0.54	มาก	2.43*
3. มีความพร้อมในการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาของชุมชน	3.93 0.58	มาก	3.89 0.67	มาก	0.31
4. มีความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.66 0.72	มาก	3.48 0.74	ปานกลาง	1.89
5. เตรียมบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.97 0.66	มาก	3.93 0.68	มาก	0.37
เฉลี่ย	3.88 0.62	มาก	3.74 0.67	มาก	1.76

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 2 มีความพร้อมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยการประสานงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง	3.61 0.60	มาก	3.33 0.74	ปานกลาง	2.31*
2. มีความพร้อมในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.76 0.63	มาก	3.26 0.69	ปานกลาง	2.57*
3. มีความพร้อมในการจัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.51 0.57	มาก	3.39 0.65	ปานกลาง	1.63
4. มีการสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันสม่ำเสมอ	4.30 0.62	มาก	4.24 0.61	มาก	0.45
5. มีความพร้อมในการส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.19 0.58	มาก	4.13 0.53	มาก	0.47
6. มีความพร้อมในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ประชาชนได้รับรู้	4.23 0.59	มาก	4.21 0.57	มาก	0.00
7. มีความพร้อมในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนแก่ประชาชนในชุมชน	4.29 0.52	มาก	4.21 0.53	มาก	0.14

ตาราง 16 (ต่อ)

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
8. มีความชำนาญในการขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน	4.41 0.58	มาก	4.29 0.56	มาก	1.29
9. เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจนและมีปัญหา	4.33 0.52	มาก	4.25 0.54	มาก	0.72
10. มีความพร้อมในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ	4.40 0.56	มาก	4.20 0.58	มาก	1.94
11. มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน	3.61 0.69	มาก	3.23 0.75	ปานกลาง	2.41*
12. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร	3.64 0.66	มาก	3.58 0.64	มาก	0.11
13. มีความพร้อมและชำนาญในการพูดและสื่อสาร	4.25 0.58	มาก	4.19 0.57	มาก	0.13
14. มีความพร้อมในการรับข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน	4.26 0.52	มาก	4.24 0.54	มาก	0.01
15. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสาร	4.13 0.56	มาก	4.04 0.58	มาก	0.06
16. มีความพร้อมในการรับ- ส่ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน	4.42 0.58	มาก	4.34 0.50	มาก	0.14
เฉลี่ย	4.08 0.52	มาก	3.95 0.62	มาก	1.13

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลกตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ข้อ 2 มีความพร้อมในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และข้อ 11 มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	4.65 0.59	มาก	4.37 0.55	มาก	2.44*
2. มีความพร้อมในการบันทึกและรายงานการประเมินทุกครั้ง	4.46 0.56	มาก	4.40 0.54	มาก	0.11
3. มีความพร้อมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	4.01 0.54	มาก	3.97 0.62	มาก	0.04
4. มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม	4.10 0.56	มาก	3.72 0.64	มาก	2.58*
5. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.02 0.56	มาก	3.86 0.68	มาก	1.69
เฉลี่ย	4.25 0.58	มาก	4.06 0.53	มาก	1.95

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$)

ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน และข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาล (n= 45)		อบต. (n= 138)		t
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณ	4.24 0.52	มาก	4.16 0.51	มาก	0.12
2. มีความพร้อมในการบริหารการเงินและบัญชี	4.28 0.52	มาก	4.26 0.53	มาก	0.01
3. มีความพร้อมในการจัดซื้อ จัดจ้างและการพัสดุ	4.32 0.54	มาก	4.28 0.53	มาก	0.01
4. มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตามและประเมินการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.35 0.51	มาก	4.25 0.53	มาก	0.21
5. มีความพร้อมในการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นและการลงทุนทางการศึกษา	4.36 0.58	มาก	4.20 0.56	มาก	1.89
6. มีความพร้อมในการจัดทำแผนสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียน	4.40 0.55	มาก	4.38 0.54	มาก	0.01
7. มีความพร้อมในการกำหนด โครงการที่ช่วยเหลือโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.28 0.56	มาก	4.22 0.58	มาก	0.19
เฉลี่ย	4.32 0.58	มาก	4.25 0.50	มาก	0.13

จากตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)
ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) ด้วยเช่นกัน
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม และศึกษาเป็นรายด้าน ดังตาราง 19 – 25

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 – 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ บ	\bar{X} S.D.	ระดับ บ	\bar{X} S.D.	ระดับ บ	
1. ด้านการวางแผน	4.17		4.20		4.28		1.34
	0.53	มาก	0.53	มาก	0.51	มาก	
2. ด้านบริหารจัดการศึกษา	3.99		3.96		4.06		1.16
	0.61	มาก	0.62	มาก	0.54	มาก	
3. ด้านบุคลากร	3.81		3.71		3.86		1.43
	0.62	มาก	0.64	มาก	0.60	มาก	
4. ด้านการอำนวยความสะดวก	3.99		3.99		4.07		0.12
	0.62	มาก	0.59	มาก	0.52	มาก	
5. ด้านการรายงาน	4.12		4.14		4.21		0.37
	0.58	มาก	0.53	มาก	0.52	มาก	
6. ด้านงบประมาณ	4.27		4.26		4.32		0.09
	0.53	มาก	0.50	มาก	0.55	มาก	
เฉลี่ย	4.06		4.04		4.13		0.19
	0.50	มาก	0.52	มาก	0.51	มาก	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$)

ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผล ดังตาราง 20 - 25

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 – 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. ความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.10 0.54	มาก	4.15 0.53	มาก	4.17 0.55	มาก	0.03
2. ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น อาจารย์ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.86 0.62	มาก	3.97 0.63	มาก	4.04 0.52	มาก	0.93
3. ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.28 0.52	มาก	4.36 0.54	มาก	4.41 0.50	มาก	1.59
4. มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.39 0.52	มาก	4.34 0.56	มาก	4.62 0.52	มากที่สุด	2.97*
5. ดำเนินการตามแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.30 0.51	มาก	4.35 0.53	มาก	4.31 0.52	มาก	0.18

ตาราง 20 (ต่อ)

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 - 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
6. มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นความพร้อมด้านงบประมาณบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และด้านประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.44 0.53	มาก	4.39 0.51	มาก	4.52 0.52	มากที่สุด	2.37
7. ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้	3.86 0.63	มาก	3.84 0.60	มาก	3.91 0.59	มาก	0.95
เฉลี่ย	4.17 0.53	มาก	4.20 0.53	มาก	4.28 0.51	มาก	1.34

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 4 มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 21

ตาราง 21 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1-2	1-3	2-3
1. มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	0.02	-0.27	-0.31*

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ	1	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี
	2	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงาน 5 -10 ปี
	3	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี

จากตาราง 21 พบว่า ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 - 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	3.68 0.64	มาก	3.69 0.63	มาก	3.88 0.65	มาก	2.41
2. การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/โครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน	4.15 0.52	มาก	4.18 0.53	มาก	4.18 0.52	มาก	0.05
3. มีความพร้อมในด้านอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	3.90 0.62	มาก	3.84 0.64	มาก	3.99 0.60	มาก	0.97
4. มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3.97 0.62	มาก	3.80 0.66	มาก	4.05 0.52	มาก	3.00*
5. มีการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี	4.34 0.51	มาก	4.40 0.53	มาก	4.34 0.52	มาก	0.12
6. มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารและสถานที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.95 0.63	มาก	3.87 0.61	มาก	3.88 0.62	มาก	0.41
7. จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	4.02 0.52	มาก	4.08 0.56	มาก	4.23 0.52	มาก	2.84*
8. ความพร้อมในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและท้องถิ่น	3.88 0.61	มาก	3.79 0.63	มาก	3.94 0.62	มาก	2.14
เฉลี่ย	3.99 0.61	มาก	3.96 0.62	มาก	4.06 0.54	มาก	1.16

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อ 7 จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 23

ตาราง 23 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1-2	1-3	2-3
1. มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	0.02	-0.17	-0.29*
2. จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	-0.04	-0.20	-0.28*

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ	1	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี
	2	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงาน 5 -10 ปี
	3	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี

จากตาราง 23 พบว่า ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 – 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X}	ระดับ	\bar{X}	ระดับ	\bar{X}	ระดับ	
	S.D.		S.D.		S.D.		
1. มีความพร้อมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.75		3.70		3.77		0.04
	0.65	มาก	0.68	มาก	0.63	มาก	
2. มีความพร้อมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.86		3.83		3.98		2.01
	0.62	มาก	0.63	มาก	0.62	มาก	
3. มีความพร้อมในการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาของชุมชน	3.92		3.89		3.92		0.00
	0.61	มาก	0.63	มาก	0.66	มาก	
4. มีความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.54		3.53		3.64		1.96
	0.60	มาก	0.62	มาก	0.62	มาก	
5. เตรียมบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.96		3.92		3.97		0.13
	0.61	มาก	0.63	มาก	0.62	มาก	
เฉลี่ย	3.81		3.77		3.86		1.43
	0.62	มาก	0.64	มาก	0.60	มาก	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมและทุกรายข้อไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ด้วยเช่นกัน

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกประสานงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 - 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง	3.45 0.64	ปานกลาง	3.43 0.62	ปานกลาง	3.53 0.60	มาก	0.98
2. มีความพร้อมในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.50 0.61	มาก	3.50 0.63	มาก	3.53 0.62	มาก	0.04
3. มีความพร้อมในการจัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.42 0.61	ปานกลาง	3.45 0.63	ปานกลาง	3.48 0.66	ปานกลาง	0.12
4. มีการสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา ร่วมกันสม่าเสมอ	4.26 0.50	มาก	4.28 0.52	มาก	4.27 0.52	มาก	0.00
5. มีความพร้อมในการส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่าเสมอ	4.12 0.51	มาก	4.17 0.53	มาก	4.19 0.52	มาก	0.15
6. มีความพร้อมในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ประชาชนได้รับรู้	4.23 0.51	มาก	4.20 0.53	มาก	4.23 0.56	มาก	0.01
7. มีความพร้อมในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนแก่ประชาชนในชุมชน	4.26 0.50	มาก	4.22 0.52	มาก	4.27 0.52	มาก	0.09
8. มีความชำนาญในการขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน	4.29 0.51	มาก	4.30 0.53	มาก	4.46 0.52	มาก	2.41

ตาราง 25 (ต่อ)

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 - 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
9. เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน และมีปัญหา	4.28 0.51	มาก	4.27 0.53	มาก	4.32 0.56	มาก	0.11
10. มีความพร้อมในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ	4.19 0.50	มาก	4.34 0.52	มาก	4.37 0.52	มาก	2.33
11. มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน	3.41 0.60	ปานกลาง	3.27 0.63	ปานกลาง	3.58 0.62	มาก	3.12*
12. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร	3.45 0.61	ปานกลาง	3.50 0.61	ปานกลาง	3.88 0.66	มาก	3.56*
13. มีความพร้อมและชำนาญในการพูดและสื่อสาร	4.20 0.50	มาก	4.24 0.52	มาก	4.22 0.52	มาก	0.10
14. มีความพร้อมในการรับข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน	4.23 0.51	มาก	4.24 0.53	มาก	4.28 0.52	มาก	0.17
15. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสาร	4.11 0.51	มาก	4.08 0.53	มาก	4.11 0.56	มาก	0.01
16. มีความพร้อมในการรับ-ส่ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน	4.39 0.50	มาก	4.36 0.52	มาก	4.39 0.52	มาก	0.02
เฉลี่ย	3.99 0.62	มาก	3.99 0.59	มาก	4.07 0.52	มาก	0.12

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสิทธิภาพการดำเนินงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสิทธิภาพการดำเนินงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ผู้บริหารที่ประสิทธิภาพการดำเนินงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) และผู้บริหารที่ประสิทธิภาพการดำเนินงาน มากกว่า 10 ปี

มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 11 มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน และข้อ 12 มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร โดยได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 26

ตาราง 26 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1-2	1-3	2-3
1. มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน	0.25	-0.12	-0.30*
2. มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร	-0.04	-0.35*	-0.31*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ	1	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี
	2	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงาน 5 -10 ปี
	3	หมายถึง ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี

จากตาราง 26 พบว่า ผู้บริหารประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 - 10 ปี และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 - 10 ปี กับ ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 – 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	4.45 0.51	มาก	4.52 0.50	มากที่สุด	4.56 0.52	มากที่สุด	1.88
2. มีความพร้อมในการบันทึกและรายงานการประเมินทุกครั้ง	4.40 0.53	มาก	4.43 0.53	มาก	4.46 0.52	มาก	0.31
3. มีความพร้อมในการนิเทศ ติดตามประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	3.91 0.61	มาก	3.96 0.63	มาก	4.10 0.56	มาก	2.48
4. มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม	3.90 0.60	มาก	3.87 0.62	มาก	3.96 0.62	มาก	0.42
5. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.93 0.61	มาก	3.93 0.63	มาก	3.96 0.66	มาก	0.19
เฉลี่ย	4.12 0.58	มาก	4.14 0.53	มาก	4.21 0.52	มาก	0.37

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการรายงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมและทุกรายข้อไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ด้วยเช่นกัน

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	น้อยกว่า 5 ปี (n=86)		5 - 10 ปี (n=62)		มากกว่า 10 ปี (n=35)		F
	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	\bar{X} S.D.	ระดับ	
1. มีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณ	4.20 0.53	มาก	4.15 0.53	มาก	4.25 0.50	มาก	0.19
2. มีความพร้อมในการบริหารการเงินและบัญชี	4.26 0.51	มาก	4.27 0.53	มาก	4.28 0.56	มาก	0.00
3. มีความพร้อมในการจัดซื้อ จัดจ้างและการพัสดุ	4.30 0.50	มาก	4.30 0.54	มาก	4.30 0.52	มาก	0.00
4. มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตามและประเมินการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.29 0.51	มาก	4.26 0.53	มาก	4.35 0.51	มาก	0.22
5. มีความพร้อมในการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นและการลงทุนทางการศึกษา	4.27 0.52	มาก	4.23 0.53	มาก	4.34 0.52	มาก	0.25
6. มีความพร้อมในการจัดทำแผนสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียน	4.37 0.50	มาก	4.38 0.52	มาก	4.42 0.52	มาก	0.08
7. มีความพร้อมในการกำหนด โครงการที่ช่วยเหลือโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.23 0.51	มาก	4.23 0.53	มาก	4.29 0.51	มาก	0.11
เฉลี่ย	4.27 0.53	มาก	4.26 0.50	มาก	4.32 0.55	มาก	0.09

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมและทุกรายข้อไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ด้วยเช่นกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประเภทขององค์กรต่างกัน และมีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีความพร้อมในการบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกัน โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนตำบล 90 แห่ง และเทศบาลนคร 15 แห่ง รวมทั้งสิ้น 315 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 แห่ง จำแนกเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 66 คน รวมทั้งสิ้น 198 คน จากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน่ (Yamana) ที่ความคลาดเคลื่อน 95% ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีค่า Reliability เท่ากับ .95 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ได้ข้อมูลกลับคืนมา จำนวน 183 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.42 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดย การหาค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว จากนั้นทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

สรุปผล

การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก สรุปผลการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 2 ตอน ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน และต่ำสุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4 มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ 6 มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นความพร้อมด้านงบประมาณบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และด้านประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 7 ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้

1.2 ด้านบริหารจัดการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 มีการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/โครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน และต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

1.3 ด้านบุคลากรภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 เตรียมบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 มีความพร้อมในการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาของชุมชน และต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 มีความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.4 ด้านการอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 16 มีความพร้อมในการรับ – ส่ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน รองลงมา ได้แก่ ข้อ 8 มีความชำนาญในการขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน และต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 11 มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชนซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการรายงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งานซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 มีความพร้อมในการบันทึกและรายงานการประเมินทุกครั้ง และต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม

1.6 ด้านงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 มีความพร้อมในการจัดทำแผนสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 มีความพร้อมในการจัดซื้อ จัดจ้างและการพัสดุ และข้อ 4 มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตามและประเมินการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณ

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ดังนี้

2.1 จำแนกตามโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน โดยด้านการวางแผน และด้านบริหารจัดการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านการวางแผน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 ความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 3 ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผน และบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ข้อ 5 ดำเนินการตามแผนการบริหารงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ 7 ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้

2.1.2 ด้านบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ข้อ 3 มีความพร้อมในด้านอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อ 6 มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร และสถานที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.3 ด้านบุคลากร ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 2 มีความพร้อมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.4 ด้านการอำนวยความสะดวก ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ข้อ 2 มีความพร้อมในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และข้อ 11 มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน

2.1.5 ด้านการรายงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1 มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน และข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม

2.1.6 ด้านงบประมาณ ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน โดยทุกข้อไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

2.2.1 ด้านการวางแผน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 4 มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษา ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ด้านบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 4 มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อ 7 จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5–10 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 ด้านบุคลากร ภาพรวมและทุกรายข้อไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

2.2.4 ด้านการอำนวยความสะดวกภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 11 มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน และข้อ 12 มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี กับผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5 ด้านการรายงาน ภาพรวมและทุกรายข้อไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

2.2.6 ด้านงบประมาณ ภาพรวมและทุกรายข้อไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่ประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความมั่นใจว่ามีความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านงบประมาณ เพราะส่วนกลางจะต้องจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดการศึกษามายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเชสเตอร์ (Chester, 1966 : 413) ที่ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารองค์กรท้องถิ่นใน

การจัดการศึกษา ของประเทศออสเตรเลีย พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทมากในการวางแผนนโยบาย ส่วนการกระจายงบประมาณได้ใช้รูปแบบมติของคณะกรรมการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผล การศึกษาของประภาพรณ ไชยวงษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์บทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ในปี 2544 องค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและ พร้อมมีส่วนร่วมทั้งระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา และในปี 2549 ผู้บริหาร สถานศึกษาเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลพร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา แต่ องค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่ามีความพร้อมถึงระดับประถมศึกษา และยังสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของชฎิล นิ่มนวล (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงแนวทางการเตรียม ความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยภาพรวม มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปมีความพร้อม ในระดับมาก

ส่วนด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมี บุคลากรที่มีความรู้ และประสบการณ์ทางด้านวิชาการค่อนข้างน้อย จำนวนบุคลากร ไม่เพียงพอควรมีการเตรียมความพร้อมด้วยการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องและครู โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ มีประสบการณ์มาเป็นผู้ให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา แนวทาง การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลกที่มุ่งเน้นในด้านการเตรียมบุคลากรเพื่อดำเนินการจัดการศึกษา

2. จากผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน แต่ในด้านการวางแผน และด้านบริหารจัดการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่อง จากในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 องค์การ บริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของงานวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ ปี 2544 ในรูปแบบของก่อนประถมศึกษา แต่การศึกษาในระดับอื่น ๆ โดยเฉพาะประถมศึกษา และมัธยมศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเพียงเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเท่านั้น แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความมั่นใจในความพร้อมในการจัดการศึกษา ส่วนเทศบาลได้ ดูแลการจัดการศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว จึงทำให้มีความพร้อมในบางด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชฎิล นิ่มนวล (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กับเทศบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ส่วนผลการเปรียบเทียบ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน ภาพรวม และทุกด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นคณะบริหารที่ได้มาจากการเลือกตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งครั้งละ 4 ปี มิใช่ข้าราชการประจำ และทำหน้าที่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดนโยบาย ดังนั้นประสบการณ์จึงไม่มีผลต่อการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฉลิม ทับทอง และคณะ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร พบว่า ภาพรวมผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความเห็นต่อปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร ไม่แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกื้อเกศ ชินประภาพร และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการส่งเสริมกีฬาตามทัศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยรวมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ได้ชี้ให้เห็นว่า ความพร้อมในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานด้านบุคลากรมีความพร้อมน้อยสุด เมื่อเปรียบเทียบกับทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีแผนในการเร่งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หรือทางด้านวิชาการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาหรือทำให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงการจัดการศึกษาในภาพรวม มิได้ระบุว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา และมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการระบุถึงความพร้อมของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). ปฏิรูปการศึกษา : ก้าวอย่างมั่นใจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เกื้อเกศ ชินประภาพร และคณะ. (2547). การศึกษาปัญหาการจัดการส่งเสริมกีฬาตามทัศนะของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบล จังหวัดพิษณุโลก ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เฉลิม ทับทอง และคณะ. (2548). การศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชฎิล นิมนวล. (2545). แนวทางการเตรียมความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- นิรชา. (2543,9 กันยายน). "มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษากับปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น", วิทยาจารย์. 6(6) : 7-10.
- ประภาพรณ ไชยวงษ์ (2544). การวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). การศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2549). (ออนไลน์). การศึกษาขั้นพื้นฐาน. เครือข่ายพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- วรรณวิไล วรวิกโมเชิต. (2540). การศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิวัฒน์ แนวจันทร์ (2544). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). การประเมินผลการเรียน = Learning evaluation. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

- ศิริธรรม จันทพันธ์ (2544). ความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลในเขต จังหวัดยะลา
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภาพร เกิดฤทธิ์. (2544). ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สฤษดิ์ มินทะระ. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในสังคม : แนวคิด ปัญหาอุปสรรค และแนวทางในอนาคต. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2543). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2523). การบริหารงาน การปกครองแบบเทศบาล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2537). รัฐบาลของประชาชน : สร้างไทยให้ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงของโลก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2540). แนวคิดและวิธีการ บริหารประเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2542). รัฐบาลของประชาชน : ยกระดับของประเทศไทย ในเวทีโลก. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2543). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- Chester , Ian Alexander. (1966). **Roles of Local Administrators in Education Management : Australia** . Doctoral dissertation, University of Georgia, Georgia.
- Fauve, 1972. (หน้า 35).
- Mc Carthy, Water M. (1971). "Opinion of People about Local Education Management in Ohio." **Dissertation Abstract International**.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์วิราพร พงษ์อาจารย์
อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงษ์
อาจารย์สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ
อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. นายวิชชัย กันนะพันธ์
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก
5. ดร.ประทีป บินชัย
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ตาราง 29 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับความพร้อมในการจัดการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คนที่					ค่า IOC	ผล การพิจารณา
	1	2	3	4	5		
1	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	0	1	1	0.80	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
10	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
11	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
12	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
13	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
15	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
16	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
17	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
18	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
19	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
20	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
21	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
23	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

ข้อ	คนที่					ค่า IOC	ผล การพิจารณา
	1	2	3	4	5		
24	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
25	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
26	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
31	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
32	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
34	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
35	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
36	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
37	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
38	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
39	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
40	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
41	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
43	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
44	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
45	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้
48	1	1	1	1	1	1.00	คัดเลือกไว้

**การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับ
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก ข้อมูลที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถาม แล้วตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานของท่านแต่อย่างใด ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา
การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- เทศบาล
- องค์การบริหารส่วนตำบล

2. สถานภาพ

- นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ประสบการณ์การบริหารงาน

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5 – 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง แบบสอบถามมีจำนวน 48 ข้อ โปรดอ่านข้อความที่แสดงถึง ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก แต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วไตร่ตรองดูว่าองค์กรของท่านมีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง โดยมีรายละเอียดของการแจกแจงระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพร้อมมาก
- 3 หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพร้อมน้อย
- 1 หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการวางแผน ความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
2	ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น อาจารย์ ผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3	ความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
4	มีแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5	ดำเนินการตามแผนการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาและแผนการติดตามการใช้งบประมาณด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	มีแผนการศึกษาที่แสดงให้เห็นความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และด้านประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
7	ดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้					
8	ด้านบริหารจัดการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี					
9	การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/โครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน					
10	มีความพร้อมในด้านอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
11	มีความพร้อมในการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา					
12	มีการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี					
13	มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารและสถานที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
14	ความพร้อมในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและท้องถิ่น					
15	ความพร้อมในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและท้องถิ่น					
16	ด้านบุคลากร มีความพร้อมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
17	มีความพร้อมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
18	มีความพร้อมในการนำภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาของชุมชน					
19	มีความพร้อมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา					
20	เตรียมบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
21	ด้านการอำนวยการประสานงาน มีความพร้อมในการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง					
22	มีความพร้อมในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา					
23	มีความพร้อมในการจัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการศึกษาระดับพื้นฐาน					
24	มีการสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันสม่ำเสมอ					
25	มีความพร้อมในการส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
26	มีความพร้อมในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ประชาชนได้รับรู้					
27	มีความพร้อมในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนแก่ประชาชนในชุมชน					
28	มีความชำนาญในการขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน					
29	เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน และมีปัญหา					
30	มีความพร้อมในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ					
31	มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารสมัยใหม่กับชุมชน					
32	มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายบุคคลหรือองค์กรในการติดต่อสื่อสาร					
33	มีความพร้อมและชำนาญในการพูดและสื่อสาร					
34	มีความพร้อมในการรับข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน					
35	มีความพร้อมในการใช้เครือข่ายชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสาร					
36	มีความพร้อมในการรับ - ส่ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านรายงาน					
37	มีความพร้อมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน					
38	มีความพร้อมในการบันทึกและรายงานการประเมินทุกครั้ง					
39	มีความพร้อมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโดย เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง					
40	มีความพร้อมในการจัดระบบการนิเทศติดตาม การดำเนินงานของครูอย่างเหมาะสม					
41	มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา					
	ด้านงบประมาณ					
42	มีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณ					
43	มีความพร้อมในการบริหารการเงินและบัญชี					
44	มีความพร้อมในการจัดซื้อ จัดจ้างและการพัสดุ					
45	มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตามและประเมิน การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
46	มีความพร้อมในการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นและ การลงทุนทางการศึกษา					
47	มีความพร้อมในการจัดทำแผนสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียน					
48	มีความพร้อมในการกำหนด โครงการที่ช่วยเหลือโรงเรียน อย่างชัดเจน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาววิลาวัลย์ ประทุมวงศ์
เกิดวันที่	19 มกราคม พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	8 หมู่ที่ 8 ตำบลรังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	269/8 ถนนพระองค์ขาว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้ช่วยนักวิชาการประชาสัมพันธ์
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) โรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การ พิษณุโลก
พ.ศ. 2539	ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
พ.ศ. 2550	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม